

A dobhártya vibrációs masszázsa nagyothallás, fülzugás és fülfájás

minden neme ellen, neves tudósok kutatásai alapján szakkörökben már régóta kitűnő és hathatós gyógy-módnak van elismerve. Kézrel természetesen lehetetlen a dobhártyához masszázst által eredményesen hozzáférni, ennél fogva a technika és a mechanika műszereire vagyunk utalva. A fül belsejének masszírozására alkalmas egyszerű, tehát nem tulságosan költséges, szolid, célszerű vibrátor feltalálásának problémája megoldást nyert, még pedig a duderstadti Loest Emil czég «Audito» nevű műszerével. Ezzel mindkét-fül egyszerre, vagy esetleg csak egyik fül is kezelhető, egyszerű fogás által a kívánt legkisebb vibrációs erősségre beállítható, de erősebb beállításnál ismét erősebben hat. Mellékkészülékek, vagy duplaműszerek különböző használati célokra nem szükségesek.



vedniök, mert a fülkezelés modern, tudományos haladásáról sejtelmök sincsen. Kötelessége tehát mindenkinék, a legújabb vívmányokkal és hathatós kezelési módszerekkel megismerkedni, melyek lehetővé teszik a bajjal, idült esetekben is megküzdeni. A paciensek számos elismerő levele tanuskodik a bámulatra méltó eredményről, mely ezen készülék kezelése által éretelt el és a tekintélyek ajánlása mellett figyelemre méltó biztositókat nyújt az «Audito» kiváló működéséről.

A törv. bej. czég Emil Loest, Spezial-Institut, Duderstadt 14. Harz (Németorsz.), nagyothallók-nak kívánatra utbaigazitásokkal és kezelési utasítá-sokkal ellátott kimerítő könyvecskét küld. Önnek csak az «Audito»-ra (német szab.) vonatkozó köny-vecskét kell kérnie s azt azonnal teljesen költsé-gmentesen megkapja.

Sokan azt hiszik, hogy reménytelenül kell szen-



VASÁRNAPI UJSÁG

26. SZ. 1913. (60. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ HOITSY PÁL

BUDAPEST, JUNIUS 29.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világ»-kötet-vel 11. negyedévenként 1 koronával.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
latározott viteldj is esatolandó.

Rozsnyay vasas china bora

igen hatásos vérszegény-ség, sápkór, neurasthenia eseteiben. Egy 1/2 literes üveg ára 3.50 korona.

A Rozsnyay-léle vasas china bor

egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógy-boroknak. A külföldi ké-szítményeket felülmulja. Vérszegényeknek külö-nösen ajánlható. Kap-ható minden gyógyszer-tárban és a készítőnél:

Rozsnyay Mátyas gyógy-szertárban Aradon, Szabadság-tér.



Parádi-arsen

Míg eddig a régi hór-betegségek, a legkül-
lönözőbb súlyos ideg-
bajok, a sápkór, a női
arcszót életképtető pat-
tanások s a női nemi
szervek folyással kom-
binált harutos megbé-
tegedésének kezelésé-
nél csekély értékű ide-
gen vizekre voltunk utal-
va; addig utjabban a

visben vastartalommal
oly kincsin van, mely
minden eddigi arsen-
savas viznél (Roncegno
Levico) hatásosabb, és
könnyebben emészthető s manapság már, minthogy leg-
előkelőbb orvosi tekintélyeink felkarolják s a fogyasztók
egész serege dicséreti hatással huzankban csaknem kizáró-
lagos keresetnek örvend. — Egy postafüld (7 palack) a
parádi arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarország, összes
postaiállomásaira 6 K 50 f.-ért bérn. szállít a főraktár

ÉDESKUTY L. cs. és kir. udv. szá-
lító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszertárban és megbízható fűszerkereskedésben.

CHINA EZÜST



evőkészletek, kávé-, tea- és
mokka, továbbá likör-, sör-
és borkészletek, szivargar-
szitások stb. nagy választékban
megrendelhetők legolcsóbban,
ugy kespéznert mint 20 havi

részletfizetésre
Elek és Társa Rt.

Bpest, IRODAK: V., Bálvány-u. 18.
ÜZLET: VI., Andrásy-ut 1.

Legújabb kimerítő nagy ké-
pes árjegyzék ingyen és bér-
mentve. — Kívánatra a posta-
költség viselése ellenében
megtekintésre is szállítunk

BADEN Előkelő családi otthon, legszebb fekvés, a főhercegi villák közelében, cselekedő konyha. — Kert. — Villamos, vasúti megállóhely. — Helyközi telefon 240. — Egész éven át nyitva. — Tulajdonos: **Mely Mayer von Maybach**. Prospektust küldi Blockner J. hirdetője, Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. sz.

K NUTH KÁROLY
mérnök és gyáros.
Gyár és iroda: Budapest, VII. ker., Garay-utca 10.
Körponti víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz és vízvezeték, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb. — Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

BADEN
Wien mellett, Nagyfokú radioaktivitás.
1912-ben 31,567 fűrdővendég. IV. kerület, Semmelweis-utca 4. szám.

Kiváló gyógyerejű kénforrások, osztr. község, ischia, izzadmányok, benu-lás, neuralgia, görvénykór, bőrbajok, fém-mérgezés ellen. „Herzoghof” városi fűrdőszálloda. Elsőrangú ház. Inter-urban-telefon. Műgyűjtemény, könyvtár minden szobában. Továbbá elsőrangú szállók, pensiók, vendéglők, ét-termek. Fűrdőidény egész éven át. Prospektus kívánatra ingyen küldetük. Felvilágosítás és prospektus **Blockner J. hirdetőiroda** útján is. Budapest.

BORSZÉK gyógyfürdő Erdélyben.
Magaslati klimatikus gyógyhely 9 fok Celsius hőfoku szénsavas lódogó fűrdők, meleg szénsavas lápfűrdők. Hídegyógyintézet, ivókúra. Vasúti állomás Maroshévíz. Autómobil és gyorskocsijárat. Posta, távír és telefon. Olcsó árak, pensió-ten iszer. Fűrdő-idény június 15 től szeptember 15-ig. Prospektust díjtalanul küld az igazgatóság. — Telefon 162-84. Budapest, VI., Teréz-körút 22.

IGLÓFÜRED GYÓGYFÜRDŐ (Székesfehérvár)
vasúti állomás; Igló. (Autómobiljárát). Gyönyörű fekvéssel, fenyvesekkel körülvéve, teljesen védett fekvésű hely. Elsőrendű viz-gyógyintézet az összes fizikai gyógyító eljárásokra. Inha-latórium, szénsavas fűrdők, fekvéságyak, hízalókúra stb. Szórakozásokról gondoskodva. Iglófürdő gondnoksága.

Tátra-Virág völgy
a Tátra lábánál, szőlő és portól védett klimatikus gyógy-és nyaralóhely, vizgyógyintézettel Poprád város köz-
vetlen közelében. Innen a Dobsoni Jégbarlang legérő-
debb útján érhető el. Omnibus közlekedés minden vonat-
hoz. Szarvas- és Sasdóv, neurasthenia, vérszegény-ség, sápkór, idegesség, gyomor- és bélbajok stb. betegségeknek fűrdőorvos Dr. Payer Ervin sebész-műtő Budapestről.
Allami hivatalnokok az elő- és utóidényben szobárákból 50% engedményt élveznek. Etkezés naponta a penzióban: reggel 2, délben 4 és este 2 fogás 5 korona. — Kívánatra prospektust küld **Tátra-Virág völgy gondnoksága.**

TOBELBAD

GYÓGYFÜRDŐ-SZANATÓRIUM Graz mellett
Radionus gyógyforrások, hó- és fűrdők. — Diétás gyógy-
kezelések, hús- és soványított-kurát. — Hap- és légfűrdők. „Lahman kurák” és az összes természetes gyógymódo. — Gyom-
or- és bélbeteg, rheumások, köszvényesek, légszűrturások, idegbetegségek óvászados gyógyhelye. — Egyéni gyógykezelés és. **KURT LINERT** kiváló szakorvos vezetés mellett. — Nép-
sékellet árak, külön felszámítások nélkül. — Magyar orvos, mag-
yar levelezés és prospektus. Sürgöny- és levélvizim: Tobelbad bei Graz. Megnyitott ápr. 15-én. Előidényben külön kedvezmény.

Hall-fürdő. Felső-Ausztria.
Elsőrangú jódbróm-fürdő. Európa legérődebb és leggyógyhatásosabb jódforrása. Hány: május 1-től ok-tóber 1-ig. Felvilágosítás és pro-
spektus küld **Direktion der Lan-deskuranstalten Bad-Hall.**
Dr. Gerstel szanatóriuma egész éven át nyitva.

TÁTRALOMNICZ Lomnicz-szálló. Bethlen-ház (július 1-én.)
Lóverseny, nemzetközi galamblovászat, tennis és golf. — Klimatikus gyógyhely, modern szanatóriummal az igazgatóság kezelésében. — Posta. — Autómobilok. — Prospektust ingyen küld az igazgatóság.
Palota-szálló KORONAHEGY-FÜRDŐ (kénforrásokkal)



FERDINÁND BOLGÁR KIRÁLY RODOSTÓBAN, II. RÁKÓCZI FERENCZ EGYKORI HÁZA ELŐTT. (Sávege az 507. oldalon.)



Anők kezében

Regény
Irta Kvassay Ede

Néhány percig zajtalan maradt az előszoba, minél fogva a háziaknak és vendégeken egyaránt nyomozó hangulat vett erőt. Magorynak Gergely huszár időközben megsúgta, hogy mint Vadas hajdu neki jelentette: «egy ménkü gazdag rácz doktor brilliántoktól csak úgy prisz-kölő zsenájával és még néhány kifiházi német falamia, azért, hogy ide mindenféle apró-cseprő bótost meghívtak vendégnek: a pitvarból és lépcsőkről hazafelé rükkwärts-konzentrirungoztak.» A főispán alig tudott ez affront fölötti indignációjának kifejezését adni: midőn egyszerre az ajtó mindkét szárnya feltárul és feltűnik Verpeléti, ki e bála az esti vonattal visszaérkezett Budapestről, bécsi szalomelegancziában ragyogva.

— Gratulálók a meghíváshoz Joui grófné, a miniszterelnökne sóricejára, — üdvözölte Magoryt a mindentudó riporter-generális és Hancsóhné is meleg kézsorítással, magasztalva tolettéjét, fejezte ki hódolatát. Utána jöttek Rosenmüller, Vogelhuber és fia. Az utóbbi egy csapat délczeg, elegáns táncos fiatalembert hozott magával, kik életre-halálra ki fognak tenni magukért, csak legyen kivel táncolni. Alig hogy betették utánuk az ajtót: az nyomban újra feltárul és abban Orbán tanár volt lát-ható. Alig egy-két percze rá érkezett Araci Adeodát, nagykorú hugával: Leonida kisasszony. Orbán azt a hirt hozta, hogy Wauverticsék és innen távozó társaikkal, a csil-lárokat most gyűjtatták meg a «Polgári kör» nagytermében. Verpeléti, bár egyenesen a vasútról jött, már azt is tudta, hogy a szélső kiplf-hauserek ott rögtönzött főispáni bála készül-nek, főispán nélkül.

Hancsóhné melabúsan felsóhajtott:
— Bánya vagyok, bál nélkül!
— Ne csüggedjünk, — bátorítja őt Verpeléti. — Hortenzia hercegnő fogata ott állt a Nyékey-palota kapujában.

— Még csak fél tíz múlt, — válaszolt nyugal-mat szinlelvé Magory.
— Mi van elősve? — kérdezte Rosenmüller a bálanyától, kit hódolattal üdvözölt.
... Nemsokára Magory újra idegesen elő-húzta óráját:
— Háromnegyed tíz!
Orbán biztosította, hogy az itteni közönség azt hiszi, hogy nőbel dolog bála, színházba elkésvé érkezi.

Néhány perc múlva csakugyan nagy sürgés-forgás hallatszott. Csekő úr jött három üde arcú, csinos leányával, kik a székeség világos, világosabb és legvilágosabb árnyalatait képviselték. Aztán újra feltárul a terem ajtaja, de most úgy, hogy egyhamar be ne csukódjék. Az első volt az apát-plebános, más két pappal. Utánok jöttek a református és evangélikus lel-készek, a főrabbi és más honorációrok; kö-zük: Hajner főjegyző és a tanácsnokok mind, Herr von Kiss, Graupenhofer barátja kivétel-vel; továbbá tanárok, bírák, tisztviselők, patricius nagyiparosok és végre — kisebrendű, de kifogástalan megjelenésű uraságok a tágabb körű lista révén. Idősb-fiatalabb asszony és táncos úrfi, táncos kisasszony jött elg.

— Egyszerre serelgenek be, mint «Tann-häuser»-ben a kórus vendégközörszóra, — szolt mosolygva Verpeléti Pintérhez. — Mindenki a maga párjával. Csak azt lesem, mikor kezdik a belépő nagy együttett elkántálni.

— No, látja, méltóságos uram, — szolt Or-bán a főispánhoz lépve.

— De a hercegnő csak nem jön... És az arisztokrácia, úgy látszik, hogy sztrájkol, — válaszolt nagy izgatottan Magory.

E perczben lépett be gróf Bodaszéky, néhány ifjabb és idősebb mágnással.

— Diadal! Bodaszéky megjelent, — szolt Verpeléti a főispánhoz. De ez már se nem lát-tott, se nem hallott és rohant az előkelő ven-dégek elé.

Hancsóhné, kit Magory csaknem fellökött siet-tében, így szolt:
— Itt is el kellene egy kis fékezni.
— Itt nem! — válaszolt Verpeléti. — A mit hevessege elrontott, azt — hiúsága jóvá fogja tenni.

A hercegnő kocsija nyomban utánuk állt meg a lépcsőház előtt. A hercegnő megérke-zésének híre a bálanya és a várt pártfogó-védnökne kettős trónusáig sorfal képződött. Hancsóhné elhagyta exponált diszhelyét és Boxernétől követte, a megnyílt úton a terem ajtaja felé haladt.

Hortenzia hercegnő Magory karján lépett a terembe, a két fiatal grófnóval. Tésay meny-asszonyát vezette, Pintér az adlátus, Ilona gróf-nót. Harsogó éljen- és öljenajz hallatszott. A hercegnőt láthatólag kellemesen lepte meg ez a hódolat, melyet leereszkedő kegyes főhaj-tással viszonzott és elfoglalta fejedelmi diszú ülőhelyét; mire a cigányok, a tuss befejezése után, Pintér intésére, a legújabb csárdásba kezdtek.

— Mindjárt jönnek a többiek. Majdnem az egész société, — szolt a hercegnő franciaíul Hancsóhnéhoz, ki kissé magyaros kiejtéssel, de folyékonyan beszélt a francia nyelvet.

Hortenzia hercegnőt igen kellemesen lepte meg, hogy a főispán a lépcsőzet aljáig, s így fejedelmi (igaz csak: duodec) vérű személyét a nagyhatalmi uralkodóházi főhercegnőnek mód-jára ünnepelte.

Magory emelkedett hangulatában emelkedni érezte maga alatt a földet. Fölkérte egy lassúra Hancsóhnét, hogy megnyissa etquetteszerűleg a bált. De Laura ő nagysága, most, dícsé-retére, ellenmondott, kijelentve, hogy a csárdás-táncz szemben már kicsit a «ciruli quadratúra»-t képviseli. Szavait Magory udvariasan «szerénykedő, öniróniájú pleonazmus»-nak je-lezte és Ilona comtessehez sietett, hogy vele a tánczot megnyissa. Tésay követte őt Dóra gróf-nóval. Utána Vogelhuber Pista Csáti Miczivel, e némethuniai elsőrangú kis beavtával.

Hortenzia hercegnő figyelemmel, sőt gyö-nýörködve nézte Magory daliás tánczát, mely még mindig méltó volt a gróf Várhelyiné ál-tal megdicsért egykori híres csárdástánczához. A hercegnő nagyfenyű öltözéke feltűnést kel-tett. Mesés ékszerreit és remek legyezőjét kellő-leg csak egy régészeti tudományú műekészész méltathatná.

A csárdás már javában folyt, midőn a her-cegnő egész Anhangja, udvara, melyet gróf Várhelyiné lebeszélése sem tartott vissza, ün-nepélyesen megjelent, miáltal a főispán hiú-sága minden reményen felül ki lehetett elé-gítve.

Nagy élénkséget, derűtséget keltett a báli közönség soraiban, midőn úgy féltizenegy óra felé dr. Wauverticsné visszatért férjével. El-hagyta, főfájás ürügye alatt, az általa tervezett, de fiaskót csinált ellen-bált és ugyanez okkal mentette ki a hercegnő előtt kései érkezését. Magory, ki már előbb átadta tánczosnóját Voj-novszky Niki grófnak, egy ellenszenves tory-alaknak és tüntető előkezeséggel fogadta a bukott kontra-bál megért rendezőit.

A csárdás után az itt czepperli-polkának nevezett tipogébon a comtesse már egészen helyt engedtek az — escompteseknek, gróf Voj-novszky Niki gróf szójátéka szerint.

A most következő négyesben a még mindig «csak azért is» szép lady háziasszonyt Verpeléti halászta el Rosenmüller elől, kit azaz vi-gasztalt, hogy a második négyest, a Herzens-quadrillet, tánczolhatja ő nagyságával, mikor ő már nagyban repülni fog a gőz szárnyain Bécs felé.

A társaság jelenlevő előkelő hölgyei vagy a hercegnő mellé, vagy a tánczoló colonnek közelében telepedtek le. Gróf Bodaszéky pedig a hercegnő mellett helyet foglaló gróf Bar-

denstein tábornazernagy felsüket özvegyével tö-rekedett magát megértetni. Ennél fogva tehát Magory a most már boldogan és büszkén quad-rirozó Hancsóhné által elhagyott diszkaros-székre ült a hercegnő mellé.

Franciaíul kezdte a társalgást. De aztán kérte, hogy magyarul folytathassa. Hiszen meg van engedve, hogy az úgynevezett «Kedvelt hívek» a legfelső helyen megértett anyanyelvü-ket használják a kihallgatásokon. A kérés ilye-tén körülírására a hercegnő nyájasan, félig enyelgő mosolylyal, magyar nyelven így szolt:
— Tehát: kedvelt hívünk! beszéljen magya-rul, s'il vous plait!

Magory megköszönve a kegyes engedélyt, előadta, hogy mennyire megokolatlan és igaz-ságtalan az a tüntetőleg nyilvánuló ellenszen-v, melylyel irányában az itteni arisztokraták nagy része viseltetik. Aztán így folytatta:

— Nekem, mint főispánnak, iránytadó be-folyásom nem lehet a főúri hölgyek híznók-la-ti ügyére nézve.

A hercegnő a szótól félbeszakítva, fran-cziaíul így szolt:
— Kérem, ne beszéljen a főúri hölgyekről általában...
— Hercezséged e szavait örömmel fogadom. A mi pedig úgynevezett erőszakos magya-rósítási törekvéseimet illeti: az a mostani nem-zeti irányú belügyi kormányzat kifolyása és nem is áll magában egyedül. Mert a nagy né-met birodalomban, melynek uralkodói közé hercezséged édesatyja, a nagyherceg is tarto-zott, nem fiznek-e erősebb nemzeti politikát, mint nálunk? Nem akarják-e a lengyeleket — a mit mi, magyarok, a földünkön lakó né-mekkel szemben nem akarunk — nyelvíkvittől, nemzetiségüktől megfosztani?

A hercegnő figyelemmel hallgatta szavait. Magory határozott, férfias föllépésével a köz-gyűlésen szinte inponálni kezdett neki, s fel-köszöntője, mely a hazafias német lapban szóról-szóra megjelent, meggyőzte arról, hogy a lovagiasságnak meg nem felelő erőszak nem lehet Magory programjában.

— C'est vrai, önnek igaz van, — válaszolt a hercegnő, az utóbbi szavakat magyarul mondvá.
— El vagyok ragadtatva, hogy a hercegnőt sikerült meggyőzőm!
Hortenzia hercegnő kegyesen intett fejével, de nem szolt. A négyes utolsó figurájában séta közben előtte eldehírozó arisztokrata colonne kötötte le figyelmét.

— Méltóztatott hallani, — kérdezte Magory, midőn a többnyire német és francia nyelven társalgók colonneja elvonult. — Mely nemzet arisztokráciájára nem társalog egymás közt a saját hazai nyelven?
— Csaknem mindegyik! — válaszolt a her-cegnő. — Egymás közt még az oroszok és a balkán nemzetek előkelői is így beszélnek, kik pedig a francziát anyanyelvükkel együtt tanul-ják... De, mon Dieu! — folytatta kis szünet múlva, — mit tehetek én a magyarosodás dol-gában? — tette hozzá élénkebben.

Magory sietett a válaszzsal, francia nyelven:
— Hercegnő minden magyar szót megért és így még csak a beszéd gyakorlatát kell el-sajátítani. Hisz egy oly fenkölt szellemű és még oly fiatal hölgy...
— C'est ça! hogy: még! Még fiatal!... Ah, bah! Az ily fiatalág már nem könnyen tanul. Arra, hogy én a magyar nyelvet szalonképesen megtanuljam... lasciate... remény, a leg-jobb akarat mellett, nem nyújthatok. Mit is te-hetnék én az ön szép czéjja érdekében?... Hiszen alkalma lesz mindez irányadóbb hely-en a holnapi soiréban a miniszterelnöknek elmondani.

— Hát hercegnő tudja, hogy még vagyok hiva?
— Rubna Egon beszélt nekem e hirt. Vár-

helyi Felicietől hallotta. A hír forrását tekintve, pardon! kissé dubieux értékűnek találom e meg-hívást. Itt valamely intrigue, «Bataille de dames» játszik szerepet... Vagy meg akarják magát vesztegetni...
Magory idegesen megrándult.

— Mais non! Ugy értem, szép szomokkal, vagy édes szavakkal meg fogják kísérteni, hogy állásáról resignationra bírják. Az igaz, hogy Joui miniszterelnökne abszolument nem ro-konszenvez Várhegyi Felicivel, mert, entre nous soit dit, bár ez nyílt titok, egyidőben fel-tette férjét, a mostani premiért, a société ez egykori kedves és papillon-vadászójá scyem-hálóitól.
— Hercegnő! Kegyes figyelmeztetése nemes szívére vall... De én saját erőmből akarok küzdeni ellenségeim ellen, bárhol legyenek is. Az estélyről való elmaradás pedig a meghát-rálás látszatát visel.

Egy kedves hang szoltal meg mögötte:
— Édes Magory, menjen csak el az estélyre!
Dóra grófnő volt, ki garde de dames-ja védő-szárnyai alá került a négyes befejeztével.

— Én is azt ajánlom, — viszhangoztatta nyomban rá Ilona grófnő.

— Quelle opposition! — fenyegette meg őket mosolygva a hercegnő. Dóra grófnő pedig ezt sügta órangyal-mamája fülebe:

— Hertay Jolánta, ki ma reggel Ladary Kor-nelőával a jótékony sorsjáték miatt Budapestre utazott, szintén ott lesz a soiréen.

Magory a hercegnőnek szolgált frissítőkkel, a miket a huszár-komornyik hozott egy antik művű disztalozán. A két fiatal hölgy pedig, Tésay által követte, a cukrászda felé lebegett és e közben így szolt egymásnak:

— Halld, Dórá, dícső volna, ha sikerülne!
— Beh jól illenek egymáshoz!

— Karaktere, törekvéseikre egyaránt.
Tésay, ki már hallott e titkos tervről, ezt sügta nekik:

— «Arm in Arm mit dir!» azaz, bocsánat: «Karöltve veled!»

— Csitt! Egy német szó se e helyen! — feddte őt menyasszonya.

— Aztán egy szót se Magory előtt! — tette hozzá Ilona grófnő. — Ő ép oly keveset tud-jon tervinkről, mint Jolánta.

... Nagy fénynyel, a legfinnyásabb gour-

FERDINÁND BOLGÁR KIRÁLY RODOSTÓBAN.

A bolgárok czárja akkor, mikor diadalai tető-pontján állott s mikor egész Európa szeme rajta függött, automobilba ült s elment Rodos-tóba, egy száműzött, nagy fejedelem emlékének áldozni. Nem fényes kísérettel, mint győzedelem hadvezér vonult be a városba, hanem egyedül, mint zarándok kereste fel Rákóczi egykori lakóhelyét, hogy ott lerója kegyele-t adóját a nagy fejedelem és bujdosó hívei dícső emlékének.

A Koburg-ház e kiváló sarja már több ízben tanubizonyosságát adta annak, hogy ereiben magyar vér is folyik. Ez a tette azonban fajunk iránti rokonérzésének minden eddiginél meg-hatódóbb kifejezése volt.

Emlékszünk, milyen lelkesedést idézett elő az a sürgöny, melyet a király Rodostóból Strauss Adolf keleti akadémiai tanárhoz inté-zett, s a mely tulajdonképen szomat volt Rákóczi sirja mellől a magyar nemzethez.

A egész magyar sajtó akkor egyöntetű me-legséggel fejezte ki a fejedelmi tény hatását a magyar közvéleményre.

Egy fővárosi tanár, dr. Miklós Ferencz, a közhangulat lelkesítő hatása alatt, az említett nevezetes esemény emlékére, elküldte a király-nak Mikes Kelemen Törökországi Leveleinek általa szerkesztett diszkiadását. Ez a könyv tudvalevőleg Rákóczi fejedelem hamvainak hazahozatala alkalmából készült, s a Franklin-Társulat kiadásában, a magyar kir. kormány támogatásával ugyan, de a kiadó áldozatkész-ségéből, pazar fényű kiállításban jelent meg. A legelőkelőbb magyar tudósok, Beöthy Zsolt, Thaly Kálmán, Négyses László, Erdői Béla és Szily Kálmán irtak hozzá bevezető tanul-mányokat, dr. Miklós Ferencz szerkesztette s

mand százíz szerint és vidéki országban volt a vacsora szervezve a hercegnő és környezete számára a külön fejedelmi separében. Ott aztán radikális nemzeti s így a demokratság felé hajló liberális meggyő entre nous a dícső Ma-gógh ivadékát játszhatta. Hortenzia hercegnőt egész suiteje követte. A többiek csak a hosszan tartott galopp után tódultak az étermekbe, élükön Pintérral, ki mint a házigazda helye-tese, Hancsóhnénak nyújtotta karját.

A lucullusi, mindvégig pezsgős lakoma után, mely alatt a tőzstok (de nem a vadőzstok a nagyteremben) ki voltak zárva, a cigányok rákezdték a legbóditóbb zenéjű, érzélgő lassúra. Magorynak bokái önkénytelenül összeverődtek. Ah, ha ő itt volna: gondolta. Hogy lejténé vele! Vele, a delibábok tündérével, ha nem volna Hertay-lány, a Hilda nővére...

Dóra és Ilona grófnők egyedül vettek részt a souper-csárdásban a mágnáshölgyek közül, az előbbi völégényével, az utóbbi gróf Voj-novszkyval, ki azt tartotta, hogy: «néha a de-mokratát is kell adnunk.»

— «Man musz sich dem Volke zeigen!» — idézte rá ironikusán Tésay.

Magory, ki mint figyelmes házigazda, az öt éljen- és öljenzéssel fogadó nagyközönség ét-termeiben is megfordult, most a tánczot néző előkelő hölgyekhez ment és mindenikéhez volt egy-egy udvarias, gavalléri figyelmet eláruló szava. A souper-csárdás háromnegyed óráig tartott, a mi Német-Hunniában egy vég nélküli Három a táncz! számba megy.

Hortenzia hercegnő, ki gróf Bodaszéky kar-ján egy darabig nagy gyönyörűséggel nézte a lelkes hévvel tánczoló párokat, távozni készült. Magory és a lady patronesse elébe siettek és tisztelettel fogadták búcsúkenyújtását. Nem volt kézadás, kézszerítés, hanem pillanati le-ereszkedő offerálása a fejedelmi balkéznek, mint a hogy a királyi vérű precieuse-ök rokokó-idejében divatban lehetett.

A hálás főispán a bálját megmentő védnökne párisi illattól áradó keztyűs újjahageyit ajká-hoz emelte, minden főúri-társasági és spanyol udvari etiquette ellenére. A hercegnő, hogy kiváló kegyének bizonyítékát adja, nem húzta el Magory orra elől kezét oly gyorsan, mint a hogyan azt a kecesesen tisztelgő Hancsóhné parolázó-jobbjából kiszabadította.

A nagyúri társaság tagjai, akármit tartson és beszéljen is Várhegyi Felicie, a bált «vára-kozásuk fölött sikerültek találtak.» A főispán személye és modora ellen sem volt valami lényeges kifogásuk. Magyarosító, nemzeti poli-tikája a társaságot, különösen annak kard-csörtető-arisztokrata részét, nem érintheti. Mi a szocietésnek egy főispán ultra-hazafias erő-lökése!

Magory a hercegnőt le a kocsijáig kísérte, a mi szintén csak a spanyol etiquette alól való fölmentéssel történhetett.

A bál vednökneje, miután hintájában a két grófkisasszony helyet foglalt, e szavakkal búcsúzott el:

— Ön, kedves Magory, sans-peur föllépésé-vel és az észhez, szívhez szoló eloquence-jával megnyert engem törekvéseinek. Szép volna, ha megnyernék önt a szocietésnek is!

A kegyes beszéd utolsó szavait nem értette meg Magory. A hercegnő suiteje vele együtt vagy nyomban utána távozott. Néhány kapasz-kodni szerető gentry-család, a patriczusok fel-szajna és köztük természetesen a nagyrallató Wauverticsék, követték őket. Aztán egymás-után készülődtek, búcsúztak, távoztak a töb-biek; az alsóbbrendűek, úgyszólván, a rangfokozatokat szerint.

Magory főispán, mikor Vogelhuber Miska patricius-fi, két lelkes városi aljegyző és egy mulató vidéki gentry gavallér: «Haj, csuhaj!» «Hajh, sohase halunk meg!» hangos csárdás-kísérete elnémult, az utolsó fecsek fark is ki-repült a városi palotából és Rosenmüller a vá-ratlan-páratlan siker fölött oly boldog Hancsóhnét (Hancsóhné mindjárt a vacsora után eltűnt) lakosztályáig kísérte s így szolt Pintér Henrikhez:

— Az arisztokrácia kezdte meg a népván-dorlát hazafelé és a többiek nyomban követ-ték... Hogy majmolják egymást nálunk az osztályok fokrol-fokra, alulról fölfelé! Mind-nyájan együtt pedig majmolják, utánozzák az arisztokráciát. Így van ez mindenben!

— Itt — jegyezte meg Pintér, — nem alul-ról kell kezdeni a magyarosítást, de felülről! Mert a mi szabadelvű magyar demokrata ha-zánkban a «felső tizezer» adja meg az irányt.

(Folytatása következik.)

Edvi Ilés Aladar gyönyörű képei díszítik. Ma is még ez a legszebb magyar könyvek egyike. Rákóczi rodostói tartózkodásának egy egyetlen irodalmi emléket küldte el Miklós Ferencz Ferdinánd királynak rodostói látogatása emlékére. A király kabinetirodája nyomban az ajándék megérkezése után értesítette dr. Miklóst, hogy a felajánlott mű a legfelsőbb helyen kegyes elfogadásra talált, s Ő Felsége legfor-róbb köszönetét fejezi ki.

Hogy a könyv a királynál milyen megértés-sel találkozott, annak bizonyosságul közöljük a levél következő passzusát:

«Az a rajongó, hűséges szeretet, a melylyel Mikes Kelemen élete végéig imádott ura, dícső fejedelme, nagy Rákóczi Ferencz iránt min-denkoron viseltetett, nemkülönben a magyar irodalomtörténet részére hátrahagyott örök-becsű levelei, halhatatlanná tették nagy nevét. Még becsesebbé és kedvesebbé lesz Ő királyi Felségének e szép mű azon történelmi ese-ménynél fogva, hogy az elmúlt napokban, a nagy halottak dícső emlékének kegyelettel adozva, egyedül kereste fel Ő Felsége Rodos-tón a még fellelhető összes magyar emlé-keket.»

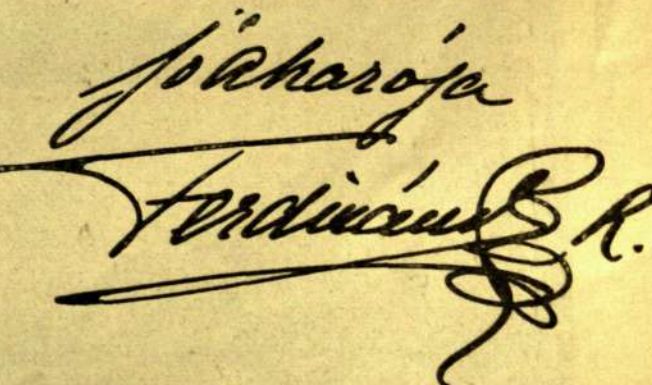
Az ügy akkor e levéllel hivatalosan elinté-zést nyert. Ferdinánd király azonban súlyos uralkodói gondjai daczára sem feledkezett meg a magyar könyv küldőjéről. Most, két hónap múltán, a jelenlegi válságos politikai viszonyok között is elküldte dr. Miklós Ferencznek saját névvalírásával ellátott arczképét, a követ-kező magyar levele kíséretében:

Vrána Kastély, 1913 június 15-én.

Kedves Tanár Úr!
Rodostói tartózkodásom alkalmából, ott, azon a történelmi nevezetességű helyen, a melyhez

minden magyar ember szívét kegyetes emlékek fűzik — készült Rólam e pillanatfelvétel akkor, a midőn felejthetetlen II. Rákóczi Ferencz egy-kori házának ajtajánál álltam.

Feltételezem, hogy e kép Önt érdekelné fogja, küldöm azt hálám jeléül, Zágony Mikes Kelemen «Törökországi Levelei» című remek művéért, a mely mű Nekem nagy örömet szerzett.



Mindennél ékebben beszélnek e sorok.

Ime egy király, egy igazán Isten kegyelmé-ből való fejedelem, ki trónjának mind ragyo-gótt fényében, hadi dícsőségtől övezve, szere-téssel gondol egy nemzet örökkön lobogó sza-badságvágyának vértanújára, s egy népre, mely méltó büszkeséggel vallja őt a maga vérenek!

Beavatott helyről megtudtuk, hogy Ferdi-nánd király Rodostóban kápolnát akart épít-tetni zarándokhelyül minden magyarnak. Saj-nos azonban, a diplomácia beavatkozása nem engedte, hogy Bulgária a Márvány-tenger part-ját megtartsa magának s ezzel megfosztott bennünket is egy nemeslelkű király kívánságá-nak beteljesülésétől.



A KISÉRŐ CSÓNAKOSOK.

AZ ÚSZTATÁS UTÁN A PARTRA ÉRT MARHÁK SZÁRADNAK.

LEGELŐ GULYA ÁTUSZTATÁSA A NAGYDUNÁN.

Moson megyének a kisduna és nagyduna közötti részén, az úgynevezett «Szigetközben» fekszik Lipót község, melynek szinmagyar népe, a falu eldugott fekvésénél, vasutállomástól, közlekedési utaktól való távolsága miatt tisztán az állattenyésztésre van utalva, hogy abból megélhetését biztosítsa. Szántóföldjük azonban kevés lévén, mesterséges takarmányt keveset termelhetnek, így tisztán a legelőre vannak marhatenyésztésükkel szorítva. A legelő azonban szintén kevés, úgy, hogy mire a nyári forróság beáll és a gyepelők kiszáradnak, az állatok már kopárként rágják a fűvet és istállóra szorulnának.

A falusi birtokosság ezen kényszerhelyzetből kifolyólag úgy segít magán, hogy a nagy Duna túlsó partján még túl, jó távol levő és a község határához tartozó csallóközi dunai szigetekre «küldi» a ridegmarhát és ott tartja tavasztól a nyár beálltáig, a meddig ott is «elfogy a fű», tehát a csordát ismét haza kell hajtani, hogy a falu alatti legelőn ilyen tarló szabadulásig.

Ez az «átküldés» azonban nem olyan egyszerű dolog, mint — hinnénk, mert az út a Nagydunán víz keresztül. A szarvasmarha úszik ugyan egy-egy kisebb vizen, de arra, hogy az ott sebesen rohanó és széles Nagydunát uszsa át, hol a gőzhajók is teljes gőzzel, kéményeiken vastag füstöt hányva birkóznak meg az árral — már nem mindenik képes. De a «muszáj» nagy úr és a falusi gazda épügy trémáz, midőn a csordát az egész falu férfinépe összegyűlve ostorokkal és nagy lármával a nagy víznek szorítják, mint a szegény állatok, melyeknek ezen dolgot még nem próbált része félelmében bőgve rúgja a tempókat, mikor már a víz elnyelte és az ár rohanva vízi tovább, áldozatul is esik évenként néhány darab marha, noha a falusiak 25—30 csónakkal kísérik őket és fűzfagalyakkal integetve, nevük kiabálásával bátorítva terelik őket a túlsó part felé, vagy pedig a csónakkal melléjük evezve szarvuknál tartják, hogy el ne kerüljenek és a túlsó partot elérhessék.

Érdekes dolog, hogy ezen elég veszélyes dolgot az odaváló, tehát már ott született marhák könnyebben «megesínálják», mint a más vidékről odahozottak, melyeknek szülei-

től átöröklött, tehát veleszületett ösztöne, (uszási tehetsége, víztől való félelme) nincs úgy meg.

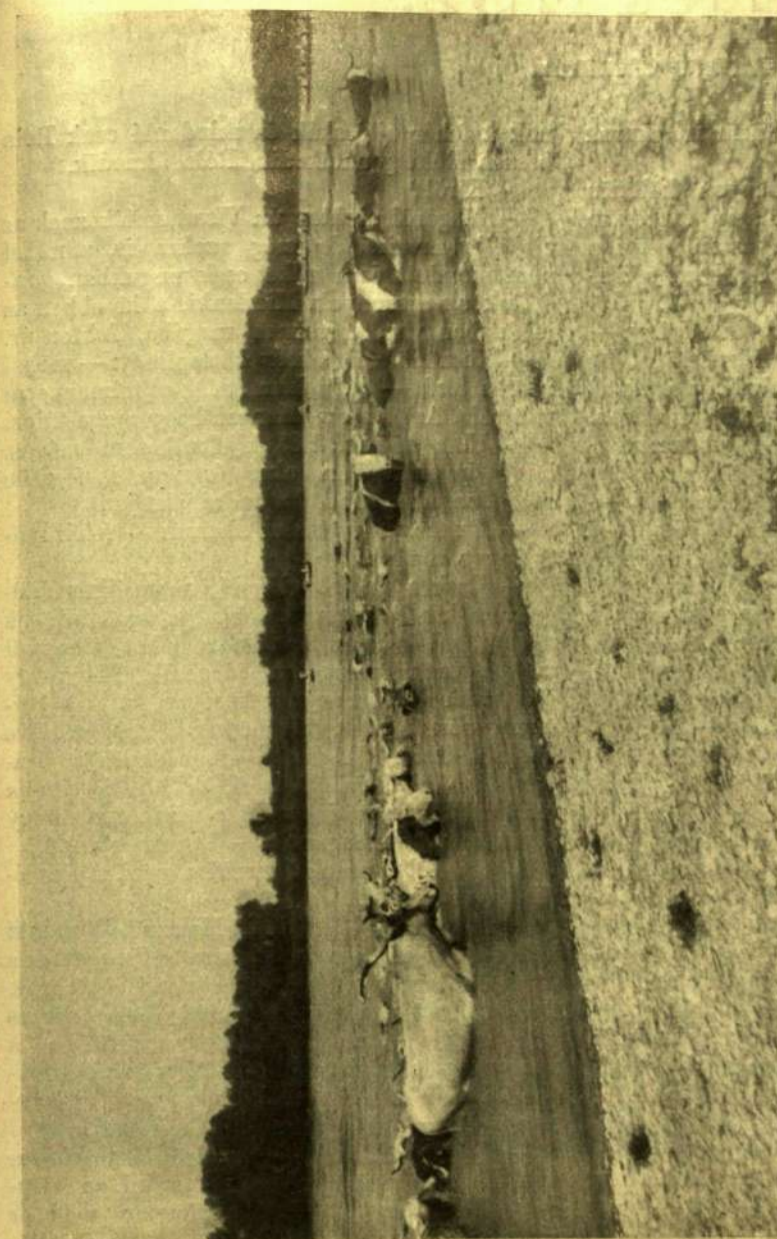
Most legutóbb történt usztatásnál, melyről képeink is szólnak, 170 darab kifejldött tehén és ökör jutott át szerencsésen a vizen. Ezek a dunai szigetekről már hazafelé tartottak, tehát már letették a vizgát tavasszal az odauszásakor, így most nem fult bele egy állat sem. Nagyon érdekes azonban, nemcsak az egész dolognak a látványa, mely nemcsak az állattulajdonosokra izgató — mert hiszen ma egy kifejldött tehén közel 1000 korona értékű, tehát a falusi embernek igazán a vagyoniát hempergeti tova az ár, — hanem az érdektelen szemlélőre is, midőn a félelmében bőgő sok állat küzködik a rohanó árban, messze a két parttól, körülöttük megfelelő távolságban (nehogy az állatot a csónakokkal nyomják a vízbe) a falusi gazdák csónakokkal manővrozva, izgatottan kiabálva, míg egy idő múlva szűnik a csend, jóval alább az innesső parton földet ér a sok lihegő, ijedt állat, a parton megállva pihenőt tart, hogy azután a régen látott falu felé induljon.

e. D. B.



INDULÁS A SZIGETRŐL.

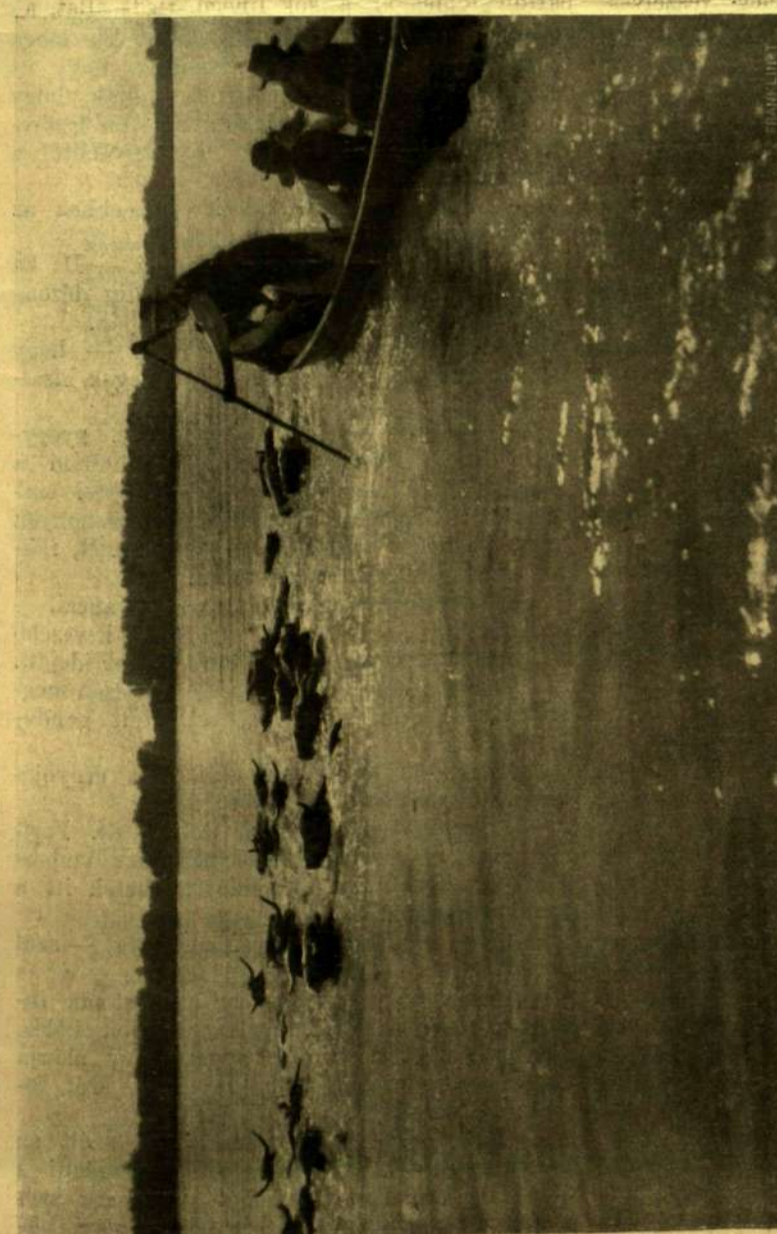
Jelky Gyula féltetel.



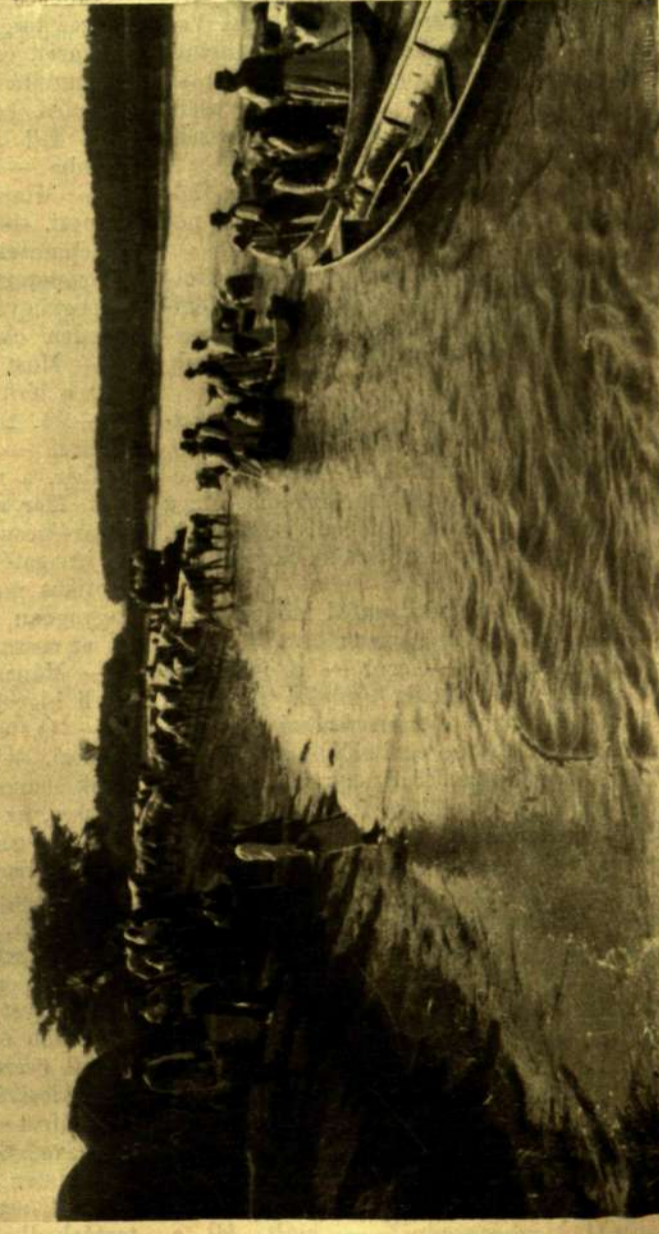
KÖZEL A PARTHOZ.



PARTRA ÉRŐ MARHÁK.



A NAGYDUNA KÖZEPÉN.



A GULYA VÉGE A PARTNÁL.

LEGELŐ GULYA ÁTUSZTATÁSA A NAGYDUNÁN, LIPÓT MOSONMEGYEI KÖZSÉGÉNél. — Jelky Gyula féltetel.

A RÓZSAKERTÉSZ.

ELBESZÉLÉS. IRTA SZÍNI GYULA.

A sanatórium kicsiny és kies parkjában nagy selyem japáni ernyő alatt, két asszonyosan karcus puszpángfácska közt ül egy szőke fiatal férfi.

A haja simán le van fésülve, csaknem leányosan van kettéválasztva. Szakála, bajusza nincs. Az ajka keskeny, gyöngén piros. Az orra czipái finomak és néha megremegnek. A szeme nagy, merengő irisze emlékeztet. A keze kicsi, hideg, márvány fehér és tele van gyűrűvel.

Finom muszlin inge a keblén ki van hajtvva úgy, hogy rózsás nyaka egészen kilátszik. Fehér selyemvászson ruha van rajta, a melynek puha, csaknem reszketeg ránczai kaczeran simulnak hozzá. A lábán fekete áttetsző harisnya és keskeny lábán fehér szarvasbőr-czipő.

Egy rózsza a kabátja gomblyukában sóvárgón lógatja szirmait. A ki közelebről megnézné a férfinak a kezét, látná, hogy az nagyon gondosan van ápolva, a körmei le vannak ráspolozva, ki vannak csiszolva és festve. A mint beszél, két sor gyöngyfoga villan elő.

A háta mögött lévő pavilon majolika-díszű, aranyos eozin zománcczel ékes fala, a melynek apró fülkéiben Tiffany-vázák állnak, festői és kaczer háttérül szolgálnak.

A kihez beszél, az egy fiatal nő. Gyöngéd, kissé hervadó arcának, a mely kreolosan bágyadt, valami futó pirossága van, mint a legfinomabb ősi baracknak, a mit üvegházban ápolnak. Ideges volt. Most már túl van a kúrán. Jobban érzi magát, de ő maga is fél, hogy azt a kis pirosságot, a mit a sanatóriumban szedett magára, elveszti odakin az életben.

A férfi kezében egy kis zsebbevaló orvosi lázmérő van és ezzel gesztikulál, a mikor beszél a nőhöz:

— Holnap tehát már elmegy tőlünk, Mancozi? — Elmegyek, doktor úr, de nehéz szívvel — feleli sóhajva a nő. — Az ember maga mellett csaknem örökké beteg szeretne lenni. Van a maga modorában valami, a mi megnyugtatója az ember idegeit mint a zene. Már az is, hogy keresztnevükön szólítja a pacienseit, valami intim, behízogó vonást ad a beszédjének.

A férfi a napfényben megcsillogtatja a hőmérőt, mintha hipnotizálni akarná vele a nőt és szól:

— Nem kell búsulnia, Mancozi. Kigyógyítottuk ugyan magát abból a csúnya neuraszténiából, de azért ajánlom, hogy minden tavasszal és ősszel néhány hétig járjon el hozzánk. Hogy érzi most magát?

— Köszönöm — feleli a nő — olyan egészséges és nyugodt vagyok, mint egy csecsemő. Úgy érzem magam, mintha az élet csupa meleg, édes tej volna, a melyben fürdöm. Maga visszaadott engem az életnek, az egészségnek, a nyugodtságnak. Azt sem tudom, hogyan háláljam meg?

A férfi most atyáskodó, orvosi módon a két tenyere közé veszi a nő kezét:

— Lássá Mancozi — szól — a mennyire örülök a felgyógyulásának, annyira félttem is magát. Félek, hogy a mint kiteszi innen a lábát, ismét vissza fog esni előbbi akarat nélkül való életmódjába. Talán az első pezsgős üveg, a melyet az asztalára fog állítani valamelyik könnyelmű, gonosz barátja, egyszerre megsemmisíti majd minden munkánkat. Újra át fogja magát adni azoknak a vámpir-gondolatoknak, a mik folyton lesben állnak az olyan törekeny idegrendszerű nők körül, mint maga... — En is félek — mondja sóhajva a nő. — De hát mit csináljak?

— En csak egyetlen orvosságot tudok ellene — feleli a férfi. — Menjen férjhez, Mancozi!

A nő elnéz a messzeségbe, gondolkodón, fájdalommal, majd hirtelen elmosolyodik és szembenéz a férfival:

— Miért nem adja ezt a tanácsot saját magának? Miért nem házasodik meg?

— En? Megházasodni! — kiált föl a férfi. — De hát arra nekem nincs szükségem!

En nem vagyok ideges... És nem is akarok az lenni.

— Tudom — feleli a nő nagyon különös hangsúllyal. A férfi egy pillanatig fürkészve néz a nő szeme közé, aztán gyorsan lesüti a szemét és szórakozottan játszani kezd a lázmérővel.

— Kéröm akadna elég — folytatja a leány. — Hiszen a telekkönyv nyilvános olvasmány. És ha a hozományomba minuszban beleveszik az "idegességemet", még mindig jut rájuk bőven. Nem bánna, ha egész életemen át sanatóriumban kellene ápolatniok engem.

— Mindig ez a keserű beszéd, Mancozi — szól a férfi türelmetlenül. — A kérők közt akadhat besületes, jó szándékú ember is, a ki csak magát akarja és nem a hozományát.

Mancozi türelmetlen mozdulatot tesz a kezével:

— Köszönöm. Nincs szükségem biztató szavakra. Nem vagyok már páciens. Eleinte hittem a maga mézédés, semmitmondó, hazug biztatásainak, mert a gyógyuláson kerestem itten és olyankor az ember minden szalmaszálba kapaszkodik. De most már a hangját is gyűlölöm önnek!

— De Mancozi!

— Sokkal betegben megyek el innen, mint a hogy ide jöttem — sóhaj föl a nő és arczát a felindulástól pirosság önti el.

A szőke férfi zavarban van. Szeretne nyugodni, fölényes maradni, de ez egyre nehezebben sikerül, mert a nő szavaiban valami nyugtalanító vád bujkál. Hova fog kilyukadni?

— Ha így izgatja magát — szól a férfi színelte nyugalommal — csakugyan kockáztatja a győgyeredményt. Emlékezzék csak vissza, milyen állapotban került hozzánk. Most jóformán teljesen meggyógyult. A mi emberileg lehetséges volt, azt megtettük. Ne rontsa most el a munkánkat, Mancozi!

— Csak ne volna maga olyan elragadóan képmutató! — kiált föl Mancozi. — Úgy beszél, mint a nagyon finom abbék vagy a nagyon ravasz tanítónék. Csupa szabályos jószág, csupa jóakarát, csupa biztatás... Pedig mindez csak képmutatás, álszenteskedés. Képmutatás, képmutatás!

— Ezt még soha senki sem vágta a szemembe — szól a férfi nyugodtan.

— Minek is tette volna? — kaczag föl Mancozi. — Hiszen oly jól illik magához ez a képmutatás és az embernek is oly jól esik. A sanatórium prospektusa is ilyen látszólagos együgyűséggel van megfogalmazva úgy, hogy minden okosabb nő nyomban átlát a szítán.

— Most már az intézetemet is bántja! — szól a férfi még mindig nyugodtan.

— Jó. Beszéljünk erről az intézetről — szól Mancozi. — Az egész egy világos, nagy, szép budoár, a melyenről még a rokokó sem álmodott. Már a mint belép az ember, iokedvűnek, egészségesnek érzi magát. És a mikor aztán az igazgatói irodából — a mely inkább valami exotikus madár fészkehez hasonlít — kilép ön, ragyogóan, szőkén, csodálatosan, akkor nincs az az asszony, a ki vissza tudna többé fordulni.

— Mancozi, maga rágalmazza az intézetet — feleli higgadtan a férfi.

— Ó, eszem ágában sincs! — tiltakozik Mancozi. — En jól tudom, hogy itt nem történik semmi. Semmi! És ép az a kedves, az érdekes, az igazgató, hogy nem történik semmi. Senki sem csalódhatik, mindenki boldog!

— Tapasztalt ön valamit a három hét alatt, a mig nálunk volt?

— Nem, abszolúte semmit, doktor úr — feleli Mancozi. — Álomban sem tudtam volna ennél kellemesebb, nyugodtabb és szórakoztatóbb helyet elgondolni. A magas árak a legelőkelőbb és legkedvesebb női társaságot gyűjtik itt össze. Itt mindenki nagyon gazdag és csak kicsit ideges. Legfeljebb egy kicsit bolond.

— Most valjha meg, hogy mivel nem volt megelégedve? Sokalta az árakat? — kérdezi a férfi.

— Isten ments! — feleli Mancozi. — A kétszeresét sem sajnáltam volna azért, hogy itt tartózkodhassam. És különösen azok a lány, bizonytalan, titokzatos esték! A mikor bezáród-

nak a fehér ajtócskák és mindenki csak Róla beszél, Róla gondolkodik, Róla álmodik.

— Kiről?

— Magáról, doktor úr. Visszaemlékeznek az elejtett szavaira, de még azokra is, a miket nem mondott és a miket csak magukban gondoltak az asszonyok. Mindenki, a ki ebben az intézetben van, szerelmes magába, doktor úr.

— Köszönöm ezt a kedves leleplezést — mosolyog a férfi — de nekem eddig sejtelmem sem volt róla. Azt hiszem, Mancozi, hogy maga túloz.

— Nem túlozok. Sőt kijelenthetem azt is, hogy ép ezért nem akar és nem is fog ön megházasodni soha, ha tudni akarja!

— Persze, hogy tudni akarom — feleli mosolyogva a férfi.

— Ezek a finom, előkelő, neurotikus hölgyek, a kik itt laknak, sokkal jobban érdeklik magát, mint azok a nők, a kiket feleségül szokás venni, mert nem idegesek. Maga úgy jár ez ideges asszonyok körében, mint a kertész a rózsái közt. Megbódulva, megszedülve különös illatuktól. Maga ért ezeknek a virágoknak a nyelvén. Beczézi, dédelgeti, ápolja őket és úgy szereti ezeket a virágokat, hogy egyet sem tud magának — leszakasztani.

A férfi túlságosan elmerülve nézi a lázmérőt és nem felel.

— Magának — folytatja Mancozi — csak ki kellene nyújtania a kezét, nem, a kisujját és a legszebb, leggazdagabb nők közt válogathatna. De maga itt van kora reggeltől késő estig és győgyitgatja a hisztériát, a neuraszténiát, a neopathiát és a többi csodát, a minek folyton új neve van a nélkül, hogy a régi győgyit-hatatlanságuk megszűnnék.

— Jól van, Mancozi — szól a férfi gúnyosan. Ezentúl magától fogom tanulni az ideggyőgyitást, mert a többi professzor nem ér semmit.

— Nem érnek csakugyan semmit — feleli Mancozi — mert ebben a sanatóriumban is csak a maga tekintete, a maga hangja, a maga szépsége győgyit, biztosan. És maga igenis tudja azt, hogy itt imádják, hogy itt nagy és elérhetetlen embernek tudják, hogy itt mindenki a maga rabszolganője a legöregebbtől a legfiatalabbig, a legcsunytól a legszebbig.

— De hiszen más orvos is van ebben az intézetben.

— Van, van — mosolyog Mancozi. — De ha maga szabadságon van, akkor alig lézeng egy-két beteg az egész sanatóriumban.

— Ez is jele annak — feleli a férfi — hogy milyen szükség van itt rám. A betegek bizalmánál nincs nagyobb győgytényező.

— Győgytényező, győgyeredmény, győgy-mód, csupa ilyen szavakat lehet hallani a maga ajkáról, csupa ilyen ostoba orvosi szavakat. De akármit mondana is, az asszonyok mért hallanak bennök, virágokat, zenét, illatot, madárdalt, gitárpengést...

— Nagyszerű a maga fantáziája, Mancozi, — szól a férfi — de már lényegesen kevesebb kényszerképzet van benne, mint mikor idejött. Ha férjhez menne, Mancozi, akkor teljesen megszabadulna minden ideges, túlhajtott gondolatától.

Mancozi most elnéz a levegőbe, az ernyőjével megkaparja a kavicsot és feleli:

— Férjhez fogok menni, doktor úr. Férjhez fogok menni a legelső alkalmas emberhez. És akkor majd több időt tölthetek itt a sanatóriumban.

— Nem lesz szüksége rá, meglátja, — szól a férfi.

— Pedig én úgy megszerettem ezt az intézetet, hogy soha többé nem pártolok el tőle. Férjhez fogok menni, mert maga úgy akarja és az ember boldog, hogy magának szót fogadhat. Isten vele.

— A viszontlátásra, Mancozi — szól az orvos, mert okosabbat nem tudott mondani és elindult a kavicsos úton, hol nádfonatu székeken és egyéb csinos, kényelmes kerti bútoron ideges asszonyok ültek. És imbolygott köztük, mint a kertész a rózsái közt.



JÓZSEF FERENCZ FŐHERCEG KRATOCHWIL ŐRNAGYGYAL NAGY ZSIGMOND FESTŐMŰVÉSZ MŰTERMÉBEN. A HOL FESTÉSEZETI TANULMÁNYOKAT FOLYTAT. — Labori félvétele.

ALKONYSZINEK.

I.

Könnyű hazudni a világ szemébe,
Ha tapsol érte a bolond tömeg;
A hatalom magas polczára lépve,
Ki vannak osztva jól a szerepek.
Minél merészebb a ravasz hazugság,
Az utca annál jobban elhiszi;
Agyontaposák, kik kocsidat húzzák,
Ha volt szemérem benned egy kicsi.

De majd ha éjjel az ágyadba fekszel,
Vallatni kezd a lelkiismeret;
A sok keresztkérdéstül nem menekszel:
Hogy álnok vagy, tagadni nem mered.
A szegénybélgyök a lelkedre ütve;
Ugy érzed, nyakadon már a kötél:
Mit ér a hazug élet szabad üdve,
Ha az igazság halálra ítél!

II.

Vénuszt az égen a tudós tanár
Régóta vizsgálgatta már;
Mig végül egy tündéri este
Nagy büszkeséggel fölfedezte,
Hogy a gyönyörű csillagasszony,
Ki oly felségesen ragyog,
S szebb mint a többi csillagok,
Mélttatlan rá, hogy fenn virasszon
A szépre szomjas ember érte,
Epedve bálmulván az égre!
Mert a tündöklő tünemény
Közéről rút, kopár: egyik felén
Szín melegét nem érező
Kietlen árva jégmező;
Másik felén tar sivatag,
A mely felett örök vihar kaczag.
En nem vagyok újfajta Cato:
Legyen tehát tudósi érdem
A jó lencsésű messzelátó!
De azt az egyet még sem értem,

III.

Embernek Isten szívet ad csupán,
Az ézt bálványul ő maga faragja;
Ha trónt emel mulandó új csodán,
Ledönti a régít hiú haragja.
Ezért határtalan a szív szerelme,
Az érzés ég felé bont szárnyakat;
Mig semmiség fölött a véges elme,
Mint túskebekon gyapju, fennakad.

IV.

Lejárt a pásztorjátékok kora,
Midőn a dal volt a szerelmi posta,
Ha az arany mezők hű vándora
A hajnal első harmatát taposta.
A szív a szívhez akkor úgy epedt,
Mint jétre síró fűlemile-ének;
Bejárta a visszhangos berkeket
Sohajtozása álomszürte kéjnek.
Ma már az ember gyárszenyes rögök

Bolondja, sorsát a pénzhez kötötte;
Erdőbe akkor megy, ha már köhög,
Halál hollói kárognak fölötte,
Nyilvánosan, sivár okok miatt
Törtéennek a véres tragédiák;
A kit betegség, bűn, nyomor, divat
Halálba új: tapsolja a világ.

V.

Az elmaradt tömeg, haladni vágyva,
Toronyirányba vág mohón utat;
Minden bokorra bortal' üt le vándja,
Határkövön kísértetet kutat.

Kastélykerítés, zárdafal boszantja;
Gát a szemében templom, iskola;
Mérege hozza ösök síri hantja,
Az emlékoszlopokra nőtt moha.

Gyűlölködést szór szerzte, a hol ellép,
Kövel dobál virágmezőt tele;
A lelki béke csendre veri mellét,
De lázadó zsvajt vegyít bele.

A fejlődés nevében romba dönti
A múlt magasztos alkotásait;
A zöld vetést le vérrel, lánggal önti
S azt fogja rá: a hajnalpír van itt!

Vak lárma már a napfényt kiabálja;
A csóvatíz nem hajnalpír pedig,
Csak a tudatlan elmék babonája,
Kik az ereklyéket fölégetik.

VI.

Állam s egyén közt állandó a harc;
Akármelyik győz: vége fél kudarc;
Tusát hiába vívnak a nagy eszmék;
Állam s egyén közt mégse lesz szövetség.
Egyetlen biztos út vezet csak ahhoz,
Hogy összferjen az állam s a nép:
Állam, teremts elő mindent, mi hasznos!
Egyén, valósíts mindent, a mi szép!

Rudnyánszky Gyula

CSÁNGÓKRÓL.

A kedves, kissé tótos magyarsággal beszélő plébános a harmadik pohár bikszádi viz után, — mert az orvos erre a hétre eltiltotta a bortól, — mégis csak lehörpint egy pohárka bort is, a mikor azt hiszi, hogy senki se látja.

— Egészségére! — sügöri oda titokban.
— Kutyá szeme van az úrnak! — feleli, majd felkel s az öreg szekrényhez megy, kutatgat, keresgél benne, majd előkerít egy régi könyvet s elém teszi. Ujjával rábök egy bejegyzésre: *Liber Mortuorum Aug. 6. R. Antonius Tornay Parochus Hadikfalvensis 65 annorum Inflammatio pulmonum.*

— Tudja-e, mi ez? — kérdi s vidám szemmel a szemembe néz, mint a ki valami tréfás történetet rejteget.

— Tudom. Tornay Antal néhai plébános elhalálozásának bejegyzése.

— Téved az úr. Ez a pár sor azt meséli, hogy mulat a mi népünk. Fialat tacsó voltam még akkor, — ma túl vagyok a hetvenen, — de ezt a temetést soha se felejttem el. Szép temetés volt, zászlóval, énekkel összejött az egész község, igaz szívvel gyászoltunk és szomorkodtunk, mert derék pap, jó pap volt. Zúgott a harang, szállott a tömjén. Elföldeltek a templom kertjében. Hány lépésnyire volt attól a paplak. Oda mentünk vissza szomorkodni. A rezesbanda fújta a gyászosnál-gyászosabb nótákat s mi szétnéztünk az özvegységre jutott házban. Valaki lenézett a pinczébe is, mert Tornay Antalnak volt egypár hordó jó bora. Nem úgy mint ma... Egyszerre csak azon vettük magunkat észre, hogy boros pohár van a kezünkben. A banda is kevesebb szomorúsággal, kissé tempósabban húzta, azután felkerült az udvarra még egy hordó, valaki a távol hazáról kezdett énekelni, de már arra kellett inni, aztán nem lehetett soká egy helyben ülni, vagy állni, hát össze-összeütögettük a bokánkat, a banda még frissebb lett, — mit mondjak öcsém-uramnak, azóta mondás a faluban:

— Soha többé úgy nem mulatunk, mint a plébános temetésén! Ez a mesém arról, hogy titokban kihörpinttem egy pohárka bort.

Ebéd után Kubassek János, a plébános úr, előkereste a legrégebb feljegyzést, mely a csángók bukovinai betelepüléséről szól. Mártonfy, Hadikfalva első plébánosa, a ki még az első telepesekkel jött ki, vetette papírra lúdtollal 1790 körül. A papíros tépett, foszlott, szakadozott, az írás nagyrészt olvashatatlan, csak az elejét lehet kibetűzni. Soha, sehol közölve még nem volt, ezért kétszeresen érdekes:

«Colonia Hungarica erecta Hadikfalva fuit anno 1785 sub militari directione generali Erenberg, qui eotum fuit Commendantius totius Buccovinae. Generali autem Brigadere Comi-

tibus Hadik, qui a sua Sanctissima Majestate Josepho II. expetiit ut Colonia ista Hungarica nomen habeat Hadikfalva.

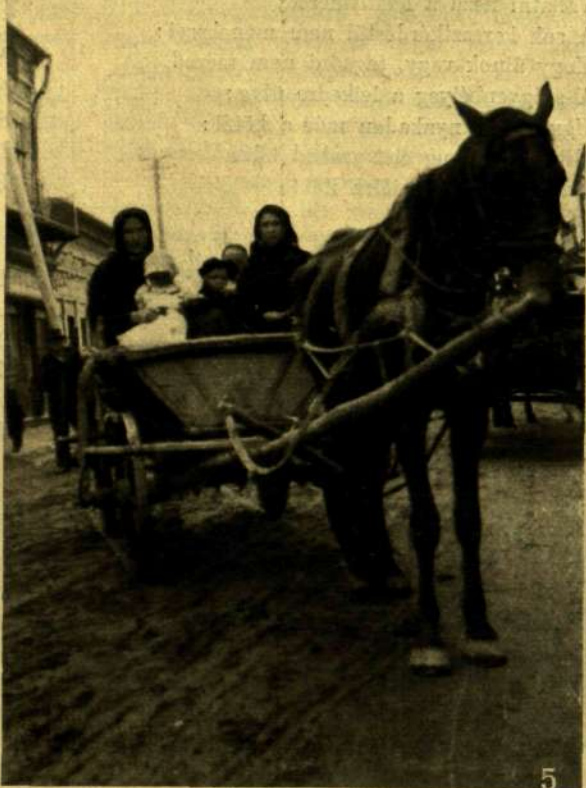
«Quinque annorum spatio erant incolae Hadikfalvensis liberi ab omni contributione et servitute dominali...»

Ettől a mondattól kezdve a többi már alig lehet kibetűzni, csak később, másik oldalakon. Pedig nagy kár, mert a bukovinai csángó településekről, a «magyar gyarmat»-okról alig maradt írásbeli feljegyzés a hivatalos aktákon kívül. A népről maga a nép irhatott volna, de ezután hiába kutattam, sehol se leltem...

Feljegyeztem egy jellemző csángó népdalt:

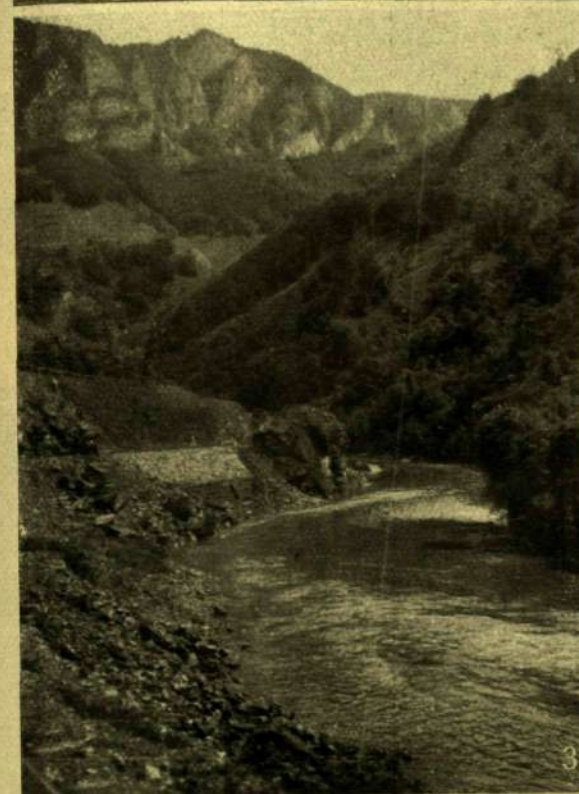
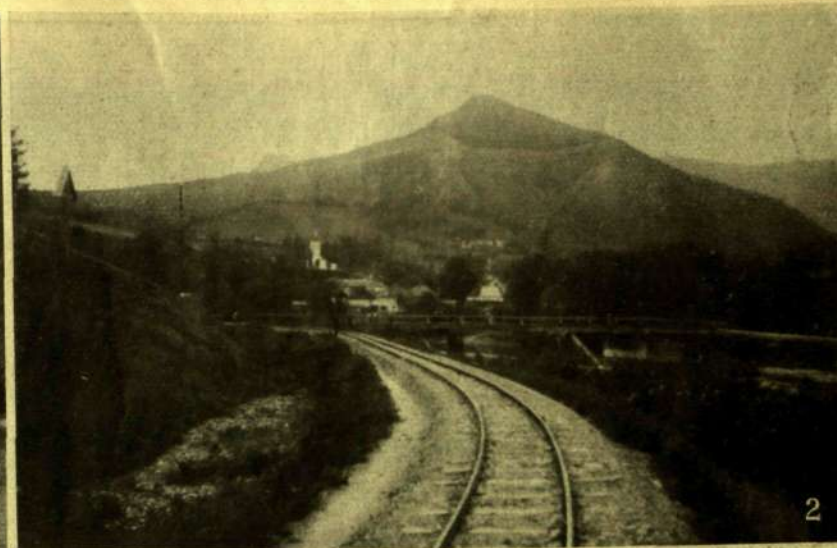
(Ha felmenek) én az állomásra,
(Jegyet váltok) fel Amerikába.
A jó jegynek egyetlenegy dollár az ára,
Ugy elmegyek, vissza se jövök szép Hadikfalvára.

Megy a csángó tovább, fel Amerikába!... Százharmincz évig megmaradt az osztrák uralom alatt, rutén, oláh tenger közepette szintizta magyarnak, számra megsokasodott, szokásra, beszédre sok magyar vidéknél igazabb, rátartósabb maradt, gonddal, keservvel magyar iskolát tartott fel, — de a dollárnak ő se tud ellent állni. Odakint újra találkozni fog a magyarországi magyarral. Nagy tengert kellett bejárniuk, hogy újra kezét foghassanak.
Pásztor Árpád.



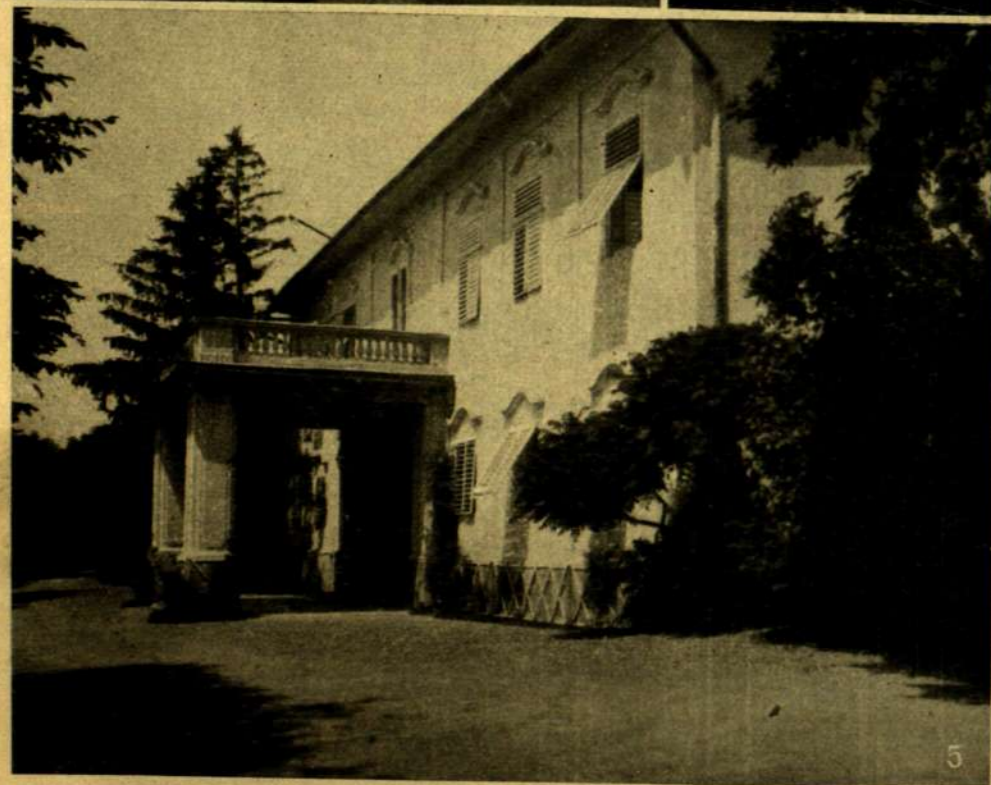
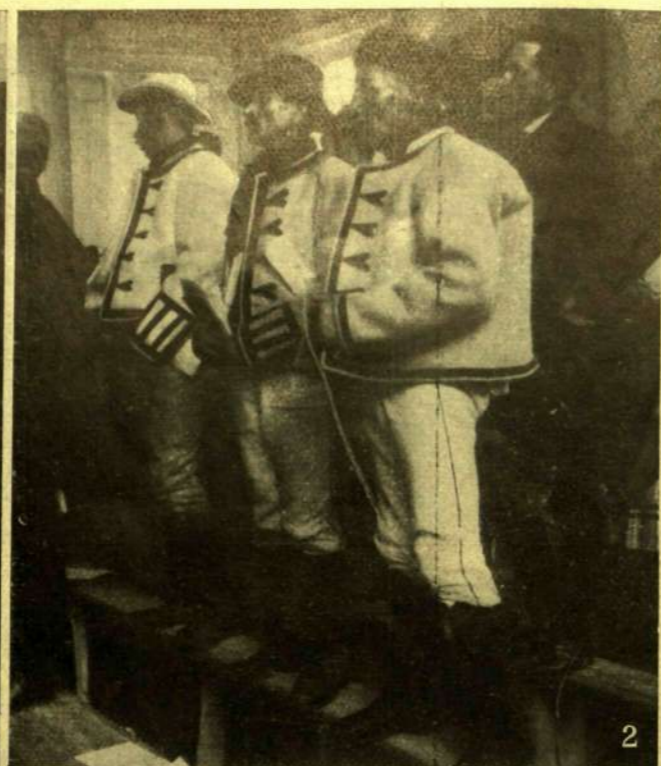
1. A templom előtt. — 2. A legöregebb (90 éves) csángó gazda és unokája. — 3. A hadikfalvai iskola. — 4. Csámpár Jóska házanépe. — 5. Útban a radautzi vásárra.

HADIKFALVAI CSÁNGÓK. — Pásztor Árpád felvételei.



1. Részlet Borév tájáról. — 2. Aranyosbánya a bányahegygyel. — 3. A bedellői hegyekről. — 4. A nagylupsai kolostor-templom. (XVII. századi épület). — 5. A Búvó patak tája. — 6. A bedellői havasok Szolcsaváról nézve. — 7. Az Aranyos völgye Muncsel és Aranyosbánya között. — 8. Szoros Borév táján. — 9. Alagút Aranyoslonka mellett.

A TORDA-ABRUDBÁNYAI ÚJ VASÚTVONALRÓL. — Csiky Lajos felvételei.



1. A gazdagylés Kassán. — 2. Garadnai tót kigazdák a gyűlésen. — 3. A tállyai ev. templom szószéke és keresztelő medenczéje, mely fölött Kossuth Lajost keresztelték. — 4. A gazdák Bernáth Béla «Bátori» nevű szőlőjében. — 5. Báró Maillot Nándor tállyai kastélya. — 6. Lavotta János, a zeneszerző sírja a tállyai r. k. temetőben.

A MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG KASSAI GYŰLÉSE ÉS TÁLLYAI KIRÁNDULÁSA. — Balogh Rudolf félvételei.



1. A gazdák Monok felé tekintve éneklék a Kossuth-nótát Rákóczi egykori szőlőjében. — 2. Báró Maillot Nagybányász nevű szőlője. — 3. Bernáth Béla vezeti a gazdákat a Bálint Artúr-féle szőlőben. — 4. A szőlőmoly bemutatása. — 5. Régi tállyai pinczék. — 6. Keckeméti gazda alföldi szőlőkezelést mutat be.

A MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG KASSAI GYŰLÉSE ÉS TÁLLYAI KIRÁNDULÁSA. — Balogh Rudolf félvételei.



GRÓF KÁROLYI JÓZSEF ÉS GRÓF WENCKHEIM MARGIT ESKÜVŐJE NAGYLÉVÁRDON. — Jévor Aladár felvétel.



A SZERELEM AZ ÉN BŰNÖM.

Francia regény. (Végo.)

Tegnap megkérdezett:
— Nem akar velem messze tenni?
— Hát Winifred? Őt nem szabad kétségbeesésbe dönteni.
— De én azt akarom, hogy ön kizárólagosan csak az enyém legyen!
— Csak az öné leszek.
— Esküszik.
— Esküszöm! Még ha Edward megölné is.

Szeptember 3.
Szeptember 5.
Szeptember 7.
Szeptember 16.

William elutazik, mert tegnap este gyanus zajt hallott rejtékelye körül. Egy csomó ott heverő könyvet elégetett, mert ha a kém feleségne, hogy valaki rejtezik a sportházban, az eltűnt könyvek tolvajt fognak sejtetni.

Elutazott. Oh! Mily kétségbeesett csókokat váltottunk!

Gyötrelmeim megkezdődnek. Ma reggel levelet kaptam Edwardtól, melyben bejelenti, hogy

szabadságot kapott. Ugyanazzal a postával jötték Williamnak áradozó sorai.

Szeptember 20.
Edward megjött, jókedvű és nyájas. Azt tapasztalja, hogy megváltoztam. Lady Richmond szobájában találkoztunk megérkezése után. Hozzám lépett, sokáig rám nézett és kezem kezében tartva így szólt:
— Nagymama, úgy-e, hogy nagyon sápadt Christiane? Hosszú távollétem alatt nem épült fel, pedig több mint egy hónapig éltünk külön. Mi baja van, Christiane?
— Semmi, csak annyi, hogy mindig fáradt vagyok.
— Csak ez?
— Igen.
— Leült és térdére vont. A nagymamát magos támlájú karosszéke elfődte előlünk. Edward szám felé hajolt.
Milyen szenvedés volt ez. Kikerültem csókját, tréfálkozást színelve, hogy haragra ne lobbantam ellenkezéssel. Újjamat számra téve másik kezemmel a drága öregre mutattam, ki háttal ült nekünk. Edward mosolyogva engedett, de észrevettem, hogy titkon mégis csak megnehezelt.

Közeledett az este, mely homályával új neheztelekre adott alkalmat. Nyakatekert művészzel tértem ki férjem kedveskedési elől.
De holnap — és később?

Szeptember 23.
Nem találok már semmi kibuvót. Három napig betegséget színelve ágyban maradtam. Edward mellettem töltötte egész idejét. Könyörögve csókra nyújtotta száját:
— Csak egy testvéri csókot, engedje meg!
Oh, oly nyomorultnak érzem magamat. Szegény Edward, szegény Eddiem bocsáss meg nekem!

Szeptember 25.
Napról-napra jobban utálok és gyűlölöm magamat.
Néha kedvem volna mindent bevallani. Edward ma reggel az ablak közelében megölelt:
— Christianem, mennyire megváltozott. Édes kis feleségem, mi baja van?
— Én — én...
Valami örület fogott el és mindent el akartam mondani, midőn Edward gyöngédtelemül elolt magától:
— Beszél — vagy nem beszél?
Szemének kemény tekintete eszembe juttatta



A BALATONPART FONYÓDNÁL. — Pöge Gergely r.j.a.

az eddigi brutális jeleneteket. Elhallgattam. Edward türelmét veszve, kiment és dühösen bevágta maga után az ajtót.

Október 2.

Surreyek, Guildfordék és Closeburnék is megérkeztek, három vagy négy nap előtt. Ma lady Gladys egy fiúgyermeknek adott életet. Egész éjjel mellette virrasztottunk Winnievel. Aztán hozzám menekült a drága kicsike, ki szintén anyának érzi már magát és nagyon aggódik, mert látta Gladys szenvedéseit.

És én — én a nyomorult, ki megloptam titokban az ő boldogságát, elloptam tőle férje szerelmét, a kit ő úgy imád! Nyomorult vagyok! Ez a gondolat gyötör és ezért tudok együtt sírni Winnievel.

Edward lép be, ki keblére von mindkettőnkét és vigasztalni kezd.

Elmondtam aztán titokban ezt a jelenetet Williamnak is, a ki kinevetett:

— Nem értem, hogy nem tud megszabadulni ily neveltséges érzésektől!

Október 5.

Lady Surreynek igaza van, ha nem szeret. Azzal, hogy betettem lábamat házába, két gyermekét is szerencsétlenné tettem. Néki jobb lett volna, ha Closeburnnal már első ostromára megszököm. A későbbi kifejlődés csak még jobban összehozta a helyzetet.

November 1.

A nagyvilági élet újra megkezdődött a kastélyban. Gladys diadalittas szép anyaságában. Edward hazautazott Londonba, mert szabadság ideje lejárt. És én a nyomorult mindjobban belészédülök bűnös szerelmembe.

November 2.

Halottak napja van. Eddigi szenvedéseim kicsiségnek látszanak a rém várókhöz képest, múltam eseményei csak gyötörtek, de a jövőm el fog pusztítani. Meglátogattam Dick sírját, hol utólt az este. Térdepelve imádkoztam és nem tudtam megszabadulni attól a kívánságtól, hogy én is a föld alá ne kívánkozzam.

November 20.

A katasztrófa bekövetkezett, anyának érzem magamat.

December 16.

Mig lelkemben a legkinzobb tépelődések küzdenek egymással, magával ragadja külső életemet a nagyvilági szórakozások forgataga. Vadászatok, estélyek, bálók váltakoznak egymással. Ebben a csillogó örvényben is szakadatlanul égeti agyamat gondolataim visszafojtott pokla.

Meghalni! Oh, ha meghalhatnék, ha meghalni tudnék!

Tegnap vadászatot majdnem sikerült is. Lovamat idegessé tette a vadászok zaja és visszahőköltem egy árok előtt, melyen át akartam ugratni. Hosszas küzdelem után bírtam csak megfékezni, mire kissé visszalovagoltam. Hirtelen megarkantúztam hátasomat és roppant merész ugrással a túlsó parton termettem. Ott megbotlott lovam és kis hija volt, hogy vissza nem zuhantunk.

Closeburn izgatottan vágatott hozzám.
— Micsoda vakmerőség, ön is belepusztulhatott volna! Hagyjuk itt a vadászatot, egészen oda vagyok a rémülettől!

— Eszem ágában sincsen, annyira megrészegettem a vágatás gyönyörűsége!

A vadászat vége felé hirtelen összeszorult a szívem, mert eszembe jutott, hogy én épen olyan akaratlanul megfékeztem teremtéssé lettem William kezében, mint a milyen lovam az enyém volt.

December 21.

Naplementekor meglátogattam Dick sírját. Kétségbeesetten zokogtam a sírkő szegélyén térdepelve és a sírra borulva, midőn egyszerre egy kéz érintését éreztem vállamon és szörnyőlni hallottam mögöttem Herbert mély hangját.

— Christiane, legyen okos, ne vigye túlságba a bánkódást.

— Herbert, olyan szerencsétlen vagyok!

Felemelt és végtelen szájalommal nézett végig rajtam úgy, hogy nem tudtam visszafojtani a kérdést:

— Talán sejtí is, hogy miért?

— Sok dologra rájön az ember.
— De mire? Oh, mondja meg, mert agyon nyom a bűnöm súlya! Mondja el, hogy mit



KOSSUTH LAJOS SZOBRA A ZUGLIGETBEN, MELYET JUNIUS 22-ÉN LEPLEZTEK LE. (A HETVENEDIK KOSSUTH-SZOBOR AZ ORSZÁGBAN.)

sejt és legyen oltalmazóm, mintha csak testvérem volna!

— Csakhogy szabad-e önön segítenem? Úgyis jobban vonzódok önhöz, mint a menynyiro ártatlannal szabad volna. Christiane! Meg fogja-e vallani a szinígazságot?

Pillanatnyi ingadozás után feleltem:
— Esküszöm reá!

— Nyújtsa karját, menjünk hazafelé s ezalatt hallgasson meg engemet. Nem akarom önrel szemben a bíró szerepét játszani, annál kevésbbé, mert lady Richmond elmondta nekem öcsém durvaságait, melyek az ön mentességére szolgálhatnak. De vallja meg most őszintén, hogy mióta kedvese ön Closeburnnak?

Reszketve, akadozva néha-néha visszariadva vallottam be Herbertnek mindent.

— Szerelmes ön beléje?

— Ha tudnám! Ha szerelemnek nevezhetem bűnömöt! Önmagam sem értem, hiszen Edward iránt is mély vonzalmat tudok érezni.

— Closeburn akkor lepte önt meg, midőn a nyáron egyedül volt itt nagyanymmal. Hogy elleplezte hugom előtt távozását, azt az ürügyet választotta, hogy Skóciába kell utaznia, pedig itt rejtőzködött a pavillonban.

— Honnét tudja ezt is?

— Itt jártam augusztusban a nélkül, hogy bárki is sejtette volna.

— Ön volt tehát az, ki egy este a házaeska körül leselkedett? De mondja hát, mit tanácsol nekem, mit tegyek?

— Szakítson vele. Ha nem teszi, akkor a legelvetemedettebb teremtés a világon. El fogja hagyni e házat, visszatér Edwardhoz és ismét

a felesége lesz! Az a mély vonzalom, melylyel ön iránt viseltem, csak ezt a megoldást sugallja. Jobbat senki sem tanácsolhat. Igerje meg, hogy követni fogja.

Nem tudtam válaszolni. Egy fának támaszkodva kezembe rejtettem arcomat és kétségbeesetten zokogtam.

— Christiane, mért nem felel.

Lefejtette arcomról kezemet és erre tekintetünk találkozott egymással. Milyen szánó szeretettel tekintett reám!

Magamon kívül könyörögtem:
— Nem, nem, még ne szakítson el tőle!

Erőszakosan befogta számát és lihegve így szólt:

— Hallgasson, az istenért, hallgasson el. Mindketten felzokogtunk.

London, december 30.

Elmenekültem Addingtonból, a nélkül, hogy William csak sejtette volna is. Herbert volt segítségemre, mert tegnap korán reggel magával vitte őt lord Broughtonhoz vadászatra.

Midőn elbúcsúztam Herberttől, olyan kegyetlen voltam, hogy így szóltam hozzá:

— Szerelmes belém? Nos hát tudja meg, hogy én gyűlölöm, azért a fájdalomért, melyet nekem okoz!

— Christiane, én megbocsátok önnek.

Végtelenül szomorúan tekintett reám.

Február 3.

Semmihez sincsen kedvem s ezét egy hónapig ki sem nyitottam a füzetet. Pedig bevezethettem volna beléje Williamnak szerelemtől lángoló és Herbert biztató és intő leveleit.



AZ ELLENZÉKI KÉPVISELŐK FOGADTATÁSA.



GRÓF SZÉCHENYI ALADÁR PROGRAMBESZÉDÉT MOND A VÉRTANUK SZOBRA ELŐTT.

KÉPVISELŐVÁLASZTÁSI MOZGALMAK ARADON. — Soheffer félvételei.

Herbert tanácsára válasz nélkül hagytam William leveleit, mire azok két hét múlva kimaradtak. Úgy látom, örül, hogy lerázhatott magáról. Erre a gondolatra szegyenemben előnti arcomat a vér!

Február 20.

Edward, kinek időközben bevallottam, hogy anyának érzem magam, így szólt hozzám ma reggel:

— Christiane édes szerelmem, nem is tudja elképzelni, hogy mennyire boldoggá tesz! Eltűntek rossz napjaink, ön szívem örömevé lett. Bájosságával széppé teszi otthonomat. Ha csak egy kissé egészségesebb lenne, én volnék az Egyesült Királyság legboldogabb embere.

Szegény jó Edwardom!

Márczius 3.

Shakespeare azt mondja: A boldogság az, ha meg sem születünk.

De hiszen meg is halhatunk!

Márczius 10.

Herbert ma megjött Addingtonból és valósággal meghökkenett láttamra.

— Istenem, micsoda állapotban találok! Mi baja van Christiane? Fájdalmi vannak?

— Valami különös bajom nincsen. Az én állapotomban természetes, hogy gyakran rosszszül érzem magam.

Nem faggatott tovább.

Kikérdeztem, hogy mi újság? Winifred jól

érzi magát. Closeburn Emilyvel flörtöl és úgy látszik teljesen elfelejtett. A nagymama egészséges és örül, hogy nemsokára dédunokái keresztelőjét is megéri.

— És ön kedves barátom, hogy érzi magát?

— Nem túlságosan jól, különösen most, hogy az ön állapota ennyire aggaszt. Roppantul sajnálom önt Christiane!

Egész napon át mellettem maradt, úgy, hogy kissé majdnem megvizsgáltam. Edward, midőn este hazatért, nevetve mondta:

— Azt hiszem, hogy Herbert szerelmes önbe!

— Én is biztos vagyok benne.

— Be meri vallani?

— Mikor oly tiszta a vonzalma!

— A férfiak általában sohasem az, de Herbert mégis kivétel e szabály alól. Dick betegsége óta vonzódik ennyire önhöz és ismerve az ő hideg természetét, tudom, hogy nagyon szeretheti önt, ha ily érdeklődést mutat.

— Boldog vagyok ezért.

— Én is, mert önt az ő tanácsai adták vissza nekem. És ön szerfelett boldoggá tesz engem, mióta Addingtonból visszatért. Vallja be, úgy-e az ő tanácsait követte?

— Igen, az övét. Edward, ha meg találne halmi, tartsanak Herberttel össze, ő meg fogja önt vigasztalni.

— Mit beszél ön a halálról? Úgy látszik na-

gyon betegnek érzi magát. Nem ártana elhivatni az orvost!

— Elhívatom.

Márczius 20.

Napról-napra gyöngülök és sorvadok. Tegnap, midőn ki akartam menni és kalapomat feltűztem elájultam, midőn hátam mögött Tim élesen fittyentett egy kocsisra.

Aztán elmentem egy híres nőorvoshoz, kinek átutazóban levő francia asszonyként mutatkoztam be.

— Mivel egyedül és nem valamelyik családtagjával jött, asszonyom és őszinte választ kíván, azt tanácsolom, hogy utazzék azonnal haza és vizsgálta meg magát otthon is. Azt hiszem, hogy állapota igen súlyos, de ha rövid időn belül megoperáltatja magát, életét feltétlenül meg lehet menteni. Állapota nagyon súlyos, oly vérezéseket kaphat, melyek teljesen kimeríthetik életerejét. Mégis ismétlem, ha tanácsomat megfogadja, aggodalomra nincsen oka, mivel most még el tudja viselni az operációt. Egy napig se késsen, utazzon még ma haza.

Márczius 22.

Csak hogy én nem szólok senkinek sem. Hallgatni fogok, hogy mentől súlyosabb legyen állapotom és vagy a chloroform, vagy az operáció megöljön.

Április 4.

Arra törekszem, hogy eloszlassam a család aggodalmait s hogy félrevezessem az orvost diagnózisában. Így minden reggel kitűnő bullettint kap felőlem környezetem.

Hogy Edward se gyanakodjék, vidám vagyok, ha chaise longueom mellett ül, ő pedig nem látja meg azt a rettenetes gyöngeséget, mely napról-napra mindinkább hatalmába kerít.

Április 20.

Belehalok, belepusztulok, oh nemsokára már nem lesz erőm a szinléshez!

Április 22.

Edward nyugtalankodni kezd. Addingtonba táviratozott.

Április 23.

Konziliumot tartottak fölöttem, miközben elájultam. Injekciót adtak, mire magamhoz tértem. Az élesztgetés után így szólt az orvos:

— Gyermekem, mért vezetett félre engem? Már egy hónappal előbb meg kellett volna operálni.

Elhallgatott, mert Edward visszajött.

Április 25.

Dobassam a tűzbe ezt a naplót?

Nem!

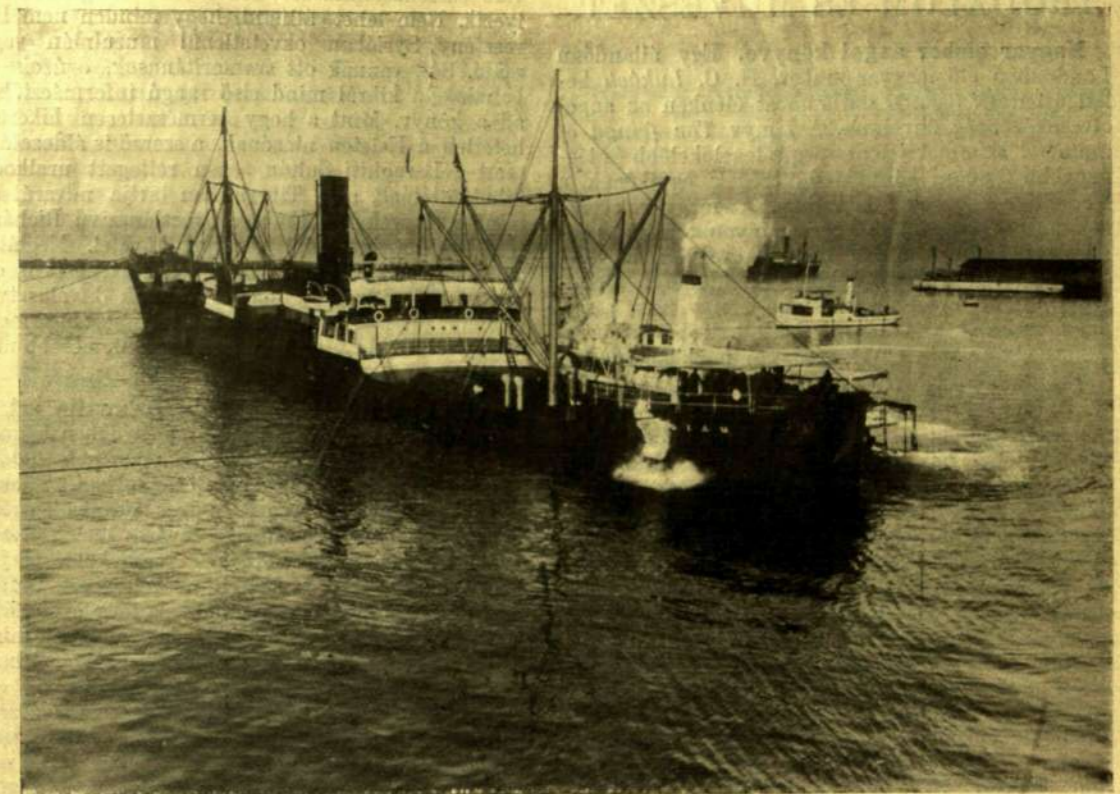
Herbertnek fogom ajándékozni. Táviratban jelentette, hogy délután megjön a nagymamával együtt.

Ime leirom neki utolsó akaratom:

Ha elolvasta életem szomorú történetét, jobban meg fogja érteni szerencsétlen sógoronjét és én a túlvilágon megkönnyebbülök.

Önre bízom Edwardot. Semmit sem tudott meg, semmit sem sejtett, ezért sokat fog szomorkodni. Legyen hozzá nyájassabb, sőt gyengébb, mint eddig bármikor volt. Bátorítsa és vezesse a helyes útra, mint vélem tette. Nekem meg kellett halnom. Ne az önök kriptájába temessenek, hanem Dick mellé.

Azok közé a szerencsétlenek közé tartozom, Herbert, a kik mindazoknak szenvedést okoznak, kik közelükben élnek. Ön is így járt velem, bocsásson meg nekem. Válassza el gon-



A SZIÁM GÖZÖS, MELY FIUME FELÉ VIVÓ ÚTJÁBAN A SCOGLI-PETTININÉL ZÁTONYRA JUTOTT ÉS ERŐSEN MEGSÉRÜLT. SÉRÜLT ÁLLAPOTBAN VONTATTÁK BE A FIUMEI KIKÖTŐBE.

dolataiban bűnös testemet a szenvedésekben megtisztult lelkektől és imádkozzék üdvösségemért!

Christiane.

Utóirat:

Az 1897. október 16-iki «Times» egy hire:

Hat hónappal ezelőtt jelentettük, hogy egy elkésett operáció következtében a szép és fiatal lady Stanley Christiane de Nérens, Surrey herceg menyje meghalt.

Tegnap egy újabb csapás érte ezt a főúri család-

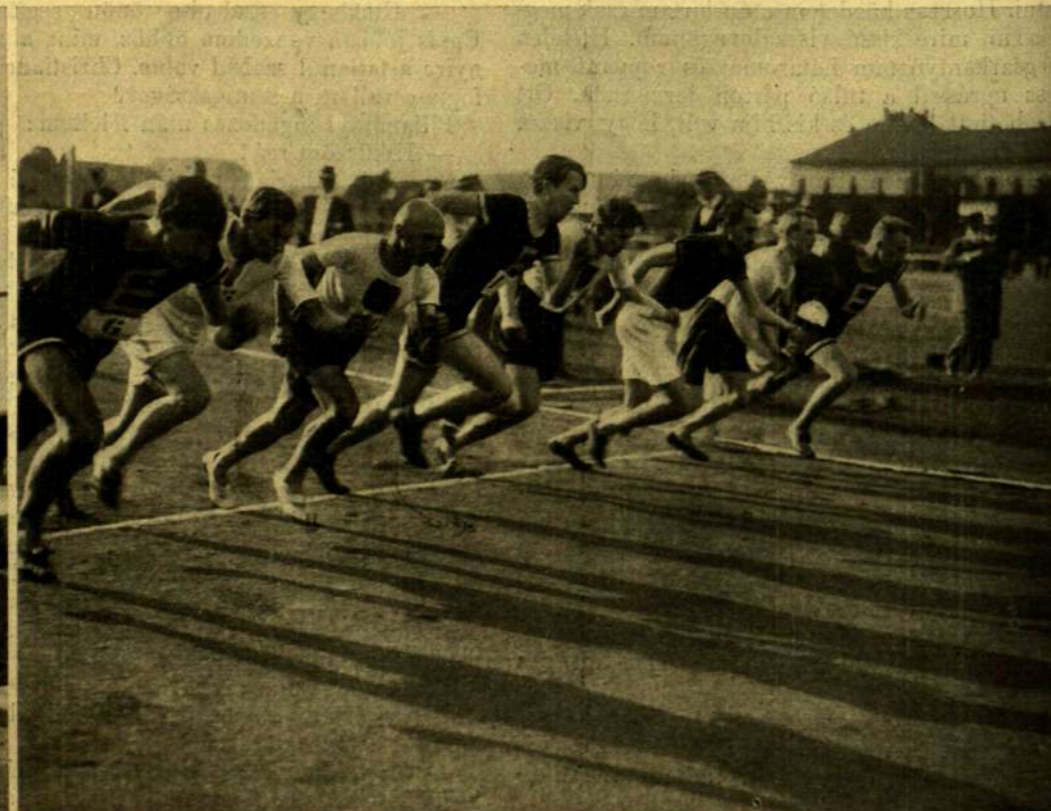
dot, ugyanis a Surrey grófságban fekvő Addington-Parkban szörnyű baleset történt.

Lord Herbert Barkley, marquis de Guildford egy magafajtajú kiérdemesült vadászal ért-hetetlen módon oly szerencsétlenül lőtt, hogy a puskagolyó saját sógorát, William Closeburnt érte, ki tüstént halva rogyott össze.

Lord Closeburnt húsz éves özvegye, Surrey herceg lánya siratja, kitől alig pár hónapja fia született.



BÚDUGRÁS.



START A FUTÁSRA.

A MAGYAR ATHLETIKAI SZÖVETSÉG BAJNOKI VIADALA A FERENCZVÁROSI SPORTPÁLYÁN.



A JUNIUS 20-IKI LEHEL-UTCAI GYÁRÉGÉS BUDAPESTEN. — Mai M. félvétele.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Magyar ember angol könyve. Egy állandóan Londonban élő magyar ember, H. C. Lukách keleti utáirása foglalkoztatja most élénken az angol olvasóközönség figyelmét. A könyv The fringe of the East címmel jelent meg a legelőkelőbb és legnagyobb londoni könyvtár cégek egyikének, a Macmillan cégnek kiadásában. A magyar szerző keleti utazásait írja le benne; olyan témákat pendít meg, melyek a Keleten gyakrabban fordulnak angol közönség érdeklődését különösen foglalkoztatják. S mivel jól is van a könyv írva, a sajtóban is élénk visszhangot keltett. Többek közt a Times így ír róla egyik irodalmi mellékletén:

The Fringe of the East. (A Kelet sallangja) H. C. Lukách-tól. Kiadó: Macmillan; ára 12 sh. netto. Az író, ki Abdul Hamid szultán uralkodásának utolsó napjaiban látogatta meg Ruméliát, Görögországot és a Levántét, utazásának elbeszélését fonalként használja, hogy arra a történelmi romantika és mozgalmas anekdoták gyöngyeit és ékköveit fűzze. Időnként igazi történetírásba esik de visszaemlékezései, ha tények, sohasem unalmasak, ha képzeteik, sohasem egyhangúak. Van azonban a könyvnek egy komolyabb oldala is, a levantei és syriai információk kevésbé ismert érdekes adatainak nagy tömege van benne. Nyílt elmével és mindent meglátó szemekkel utazott, kalandok, epizódok vagy anekdoták teszik az útjának minden egyes napját emlékezetessé vagy mulatságossá. Egy rideglettel pap, a ki Thesáliában egy csaknem hozzáférhetetlen sziklacsokon lakik, vig házigazdává olvad, Kleph balladák megáldott emlékeztetéseivel; egy szép úriember, a ki Smyrnában egy konzuli theparthien lawn tennis játszik, éjjel jól ismert rablóvá változik; az író meglátogat egy elaggott apátot egy syriai hegyen és Carpaccio modelljeinek egyikét ismeri fel benne, a ki nagy méltósággal lépked fel alá kolostorában, két szürke fogolyadár által kísérve. Tekintettel az Athos hegy sorsa iránt jelenleg felkeltett érdeklődésre, Lukách úrnak leírása a lokálpolitikáról és a görög-orosz vetélkedésről és feltételezésekről, a legalkalmasabb időben kerül elének. Az egész kérdést alaposan megvitattja. Mint a Kelet annyi más utazója, szerzője nagy benyomást gyakorol a palesztinai orosz zárandok tetteivel nélkül jámborsága, és sajnálja, hogy a keresztény testületek között felmerülő megszámlálhatatlan viszályok a kereszténységet az Islamnak oly sokszor jellemző méltóságos nyugalomával

való összehasonlításakor, kedvezőtlen világításba helyezik. Nem lehet állítani, hogy minden nem keresztény Syriában okvetlenül muzulmán vagy zsidó. Sőt, vannak ott szamaritánusok, drúzok és bahaik, a kikről mind első rangú információkat ad a könyv. Mint a hogy természetesen kikerülhetetlen a Keleten utazónak, a szerző is áldozatát esett a Barahitit Sultán, ezen rettegett uralkodó kiküldötteinek, a ki Thiberiasban tartja udvarát és mint a Hegyek Vén Embere Oroszlán-szívű Richárd idejében, az idegentől vérdíjat követel. Melegtáta Cyprust és annak regényes történetét is elmondja. Az illusztrációk jól vannak kiválasztva, és nem kevéssel járulnak a mű teljességéhez, mely kétségtelenül az utolsó évtized legszellemesebb utikönyve.

Túl a palotákban. Mindenki észrevette azt a nagy változást, a mely az utóbbi években a magyar napisajtóban végbement: a riportnak eladddig ismeretlen méretekben való terjedését. Többé-kevésbé jöszemű, fúrge és ügyes újságírók egész hadserege figyel állandóan a főváros életét, észreveszik minden fontos, érdekes vagy kuriózus jelenséget, szépségeit és bűneit, visszasszágit, tanulmányozzák legelső osztályainak s a meg azok alatt levőknek életét s apró tükröképeket rajzolnak mindenről, a mit megláttak. Van ebben a riport-hajszában, melyet leginkább a boulevard-lapok elszaporodása hozott létre, túltengés is, van sok izetlenség, sok haszontalan szószaporítás, a közönség izléstelenségére való spekulálás, de van egy, nagyon jó oldala is: megvilágítja, nyilvánossá teszi a főváros életének olyan részleteit is, a melyek sokáig teljes homályban voltak, a melyekről nem is tudunk és megismert az a környezet, a melyben élünk. A riporterek seregében egy-két év előtt feltűnt egy asszony: Antal Gézáné, sűrűn megjelenő cikkekkel, melyek kissé többre emelkedtek az átlagos, csakis a kíváncsiságot csiklandozó riportoknál s többé-kevésbé közelítettek a társadalomtudományi megfigyelés komolyabb színvonalához s feldolgozásuk módjában is bizonyos irodalmi színezetet kaptak előadásuk élénkségeivel, a mondani-valók buzgó áradásával, novellisztikus modorokkal.

Antal Gézáné túl a palotákban című. Apró tükröképe valamennyi, letérldelve Budapest nagy tük-réről: a külvárosok szurtos képeinek, a szobakonyhás udvari lakásoknak alakjai, a szegénység keserves küzdősei, apró szélhámoságai, furcsa egzisztenciái tűnnek szemünk elé, csupa olyan dolgok, melyeket módjában volna mindenkinek meg-

látni és mégse lát meg senki, — mert azok az alakok és jelenetek oly távol esnek a jobb mód-ban élők közönségétől, mintha valami tengeren túli szigetéről valók volnának, sohasé kerülnek közvetlenül a szem elé, sejtelve sincs róluk. Épen ebben a megfigyelés és előadás hűségében van a könyv érdeme, föllelenti a nemtörődős sűrű fától, a mely ezeket az alsó néprétegeket és életüket a felettük állók elől elfodí és tudatára hozza, hogy térben közvetlen mellettük, gondolkodásban, élet-módban, sorban tőle roppant messze milyen különös, groteszk, fájdalmas, keserves küzddéssel teli, nyugtalan élet forrong.

Rousseau mint moralista. Rác Lajos, a ki nagy szeretettel és bő tanulmányokkal igyekszik Rousseau ismeretét terjeszteni a magyar olvasók körében, most egy új tanulmányában új s eddig kevésbé tárgyalt, de igen fontos és jellemző oldal-ról veszi szemügyre a XVIII. század egyik leg-gazdagabb szemléletét világfelfogását. Mint morálistát ismerteti Rousseaut, megállapítja, hogy valamennyi munkája szoros összeköttetésben áll erkölcsi alapfelfogásával s hogy egész irodalmi mű-ködésének fővonása az erkölcsi felfogás. A tanul-mány részletesen igyekszik kifejezni és bírálni Rousseau morálját, az egyéni erkölcsiségről vallott felfogását, bemutatja mint a társadalmi erkölcsi-bíráját és reformátort, feltünteti gyakorlati erkölcsiséget, az erkölcsi nevelésről szóló tanítását, hatásait Kantra és a pragmatizmusra s végül összefoglalólag méltatja morális szempontból való jelentőségét. Minde szempontokból Rousseau mű-veinek alapos ismeretere támaszkodó, kimerítő ké-pet ad gondolatairól, megállapítja ezeken hatásait, érvényét és kifejti vele szemben a maga állás-pontját.

A Jó Pajtás, Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja legújabb, június 29-iki számába Benedek Elek írt verset, Szabóné No-gáll Janka elbeszélést, Sebők Zsigmond befejezi «A milliionos fia» című rendkívül érdekes regényét, Csajthay Ferencné befejezi a szép adriáról szóló meséjét, Mesemondó bácsi kedves mesét mond el a furcsa halászatról, Kovács Aladár, a mentők igazgatója az állatkert bogarairól közöl érdekes cikket több képpel, a kis olvasók feleletnek az Almanach kérdésére, hogy melyik a legkedvesebb sportjuk, Rákosi Viktor folytatja regényét, Zsig-bácsi mulatságos mókája, a rejtvények, szer-kesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartal-mát. A «Jó Pajtás»-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél-

évre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utca 4.)

Uj könyvek.

Túl a palotákban. Pesti riportert. írta Antal Gé-záné, Budapest, Dick Manó kiadása: ára 2 korncza 50 fillér.

Rousseau mint moralista. Irta dr. Rác Lajos. Budapest, Hornyánszky Viktor.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: KOMKA GYULA szentszéki tanács, nyug. lelkész, aranymises pap Munkácsán, 78 éves korában. — ROLF KAMILLÓ nyug. jószágigazgató 77 éves korában Budapest-en. — COPONY MÁRTON papirgyáros Brassóban 76 éves korában. — MONOSZAGYASZTÓTI BICE GYÖRGY nyug. tb. főszolgabíró 69 éves korában Nagyvárad-on. — DOMOKOS JÓZSEF bányatanácsos, sóbányá-hivatali főnök, 60 éves korában Dészakán. — DOBOS JÁNOS Czegled város levéltárosa 69 éves ko-rában. — ZIBNYI JÓZSEF légszegőgyári igazgató, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa 57 éves korában Szombathelyen. — SZILÁGYI GYÖRGY aradi iskolaigazgató, az aradi református egyház gond-noka, 57 éves korában. — ADAI PÁSZTHY KÁLMÁN nyug. császári és királyi tábornok 62 éves ko-rában Palieson. — FEILITZSCH MIKSA gróf volt bajor belügyminiszter, Munkhenben. — ALTDORFFER IST-VÁN itélőtáblai bíró Kassán. — BERNES KÁROLY pol-gári asztalosmester, 74 éves korában Budapest-en. — HÁRINGÁS JÁNOS 46 éves korában Budapest-en. — DR. GEÓCZE ALADÁR államrendőrségi segédfoglalmazó 26 éves korában Budapest-en. — LACZKÓ JÓZSEF zsig-rai espers-plebános, kerületi tanfelügyelő, megyebí-zottsági tag 51 éves korában. — WISTEN LIPÓT vágúj-helyi nagykereskedő 70 éves korában Budapest-en.

Özv. Horhi HORRY ANTALNÉ, szül. Csallóköz-Meg-yerti Szabadhegy Walbuiga 75 éves korában Budapest-en. — Özv. gyertyárosi KONTZ FERENCZNÉ szül. alsóviszokai Gerliczy Irma 73 éves korában. — HENGEL ADOLFNÉ, szül. Valvasone Terezina grófnő 73 éves korában Budapest-en. — RAUSCH FERENCZNÉ szül. Kiefer Józsa 73 éves korában Budapest-en. — NEMESANNI CZONOB LÁSZLÓNÉ, szül. Czechner Anna 59 éves korában Budapest-en. — Özv. MÓCZÁS IM-RÉNÉ, szül. Zelliger Szidónia, Kiskunfélegyháza vá-rosvőnője 40 éves korában. — BÁRÁNYI PÁLINÉ, szül. Polgár Anka Budapest-en. — AIGNER VIL-MOSNÉ, szül. Hanke Mária Budapest-en.

EGYVELEG.

*150,000 lepke. A londoni Kensington termé-szetrajzi múzeuma olyan ajándékot kapott, a melyről irigy lehet bármely ország. Az ajándék egy lepkegyűjtemény, a mely eddigi tulajdonosá-nak, John Adams milliionosnak negyvenezer font sterlingért került s a melyben nem kevesebb, mint 150,000 pillangó van, köztük majdnem 200 új faj, a melyeket Adams maga fedezett fel Délamerikában.

*A drótnélküli telefonnal, a mely nem egyéb, mint hangot közvetítő villamos ívlámpa, eddig 30 kilométer távolságra sikerült a beszélgetés.

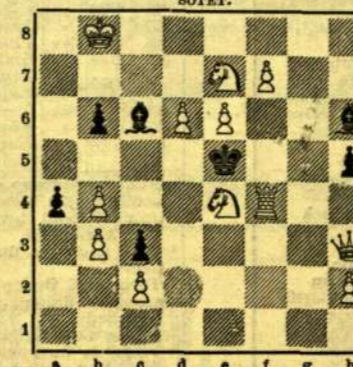
Vese- és hólyagbajoknál

szezes italok és túlságosan fűszereszt ételek élvezete hátrányos. A betegnek szigorú étrendhez kell alkalmazk-dnia és sok tejet kell fogyasztania. Ilyen betegségek esetén is számtalan esetben a legjobban vált be a «Kufek», mertteljék elkészítve jól emészthető kellemes táplálékul szolgál. A «Kufek» szakácskönyvben levő receptek alapján a legkülönbözőbb ételeket pom-pásan lehet elkészíteni.

SAKKJÁTÉK.

2855. számú feladvány Kálniczky Gézáról, Rimaszombat.

sőfőr.



Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

A 2852. számú feladvány megfejtése Bull O. A.-tól.

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét. 1. Va7-a2 ... Kf5xe5 1. ... Kf5-g5 2. Va2xc4 stb. 2. Fe5-f6 † stb.

Szerkesztői üzenetek.

Diákserzem. A novella elég gyakorlott tollal van írva, de egészen véve fölöttébb közepes színvonalon áll, semmiféle magasabb színvonalra nem jut el.

Alkony a kertben. Melagon átérzett hangulatból fakad, de fogyatékos költői készséggel van írva.

Vérem kérte. Ilyen gyarlóságokkal bizony kár el-rabolni a szerkesztőség drága idejét.

Anyámról. Visszajöttöm. Emlék. Csakugyan csak a verset nézzük, de az aztán vers legyen ám! Ezek a versek nem egyebek dilettáns kísérletekénél.

Az üstökös. A vers egyáltalán nem igazolja azt a nagy önbizalmat, a melyet nyilvánít.

KÉPTALÁNY.



A «Vasárnapi Ujság» 22-ik számában megjelent képtalány megfejtése: Tetemre hívás.

Feloldó szerkesztő: Holtsy Pál.

Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Várnegy-u. 11. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Schweizer's Selyem házhoz! Kérjenek mintát a mi újosságainkból fekete, fehér, vagy színesben: crêpe, lapomés, chinés, ottoman, messalin stb. méterje K. 1.30-tól kezdve, bársony ruháknak, és blúzoknak, plüss, kabátoknak és köpenyeknek, valamint blúzok varrástan és ruhák valódi svájci, himzészeti batist, -gyapjú, és sejtjében. Mi csakis kezezekedtet szolid selyemsző-veket árulunk, közvetlenül magánvevőknek, posta-láthatatlan vizsályok a kereszténységet az Islam-nak oly sokszor jellemző méltóságos nyugalomával

Tiszta arca lesz. ha a világhírű Vukovári Goldstern-arczenőcsőt és szappant használja. Készíti Kirohbaum gyógyszerár, O-Vukovár 9. Budapesti főraktár: Török-féle gyógyszerár, Király-u. 12.

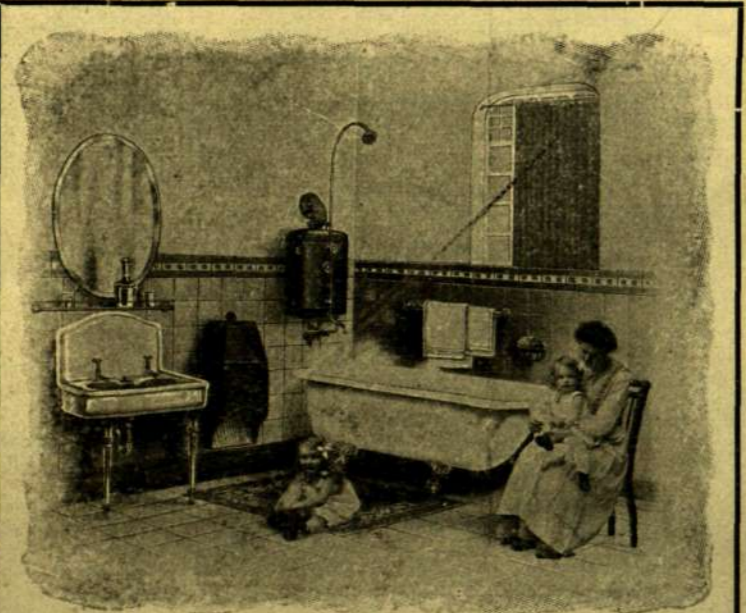
MATTONI FÉLE GISSHÜBLER természetes ágyvas SAVANYÚVIZ.

PALMA. A Pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamara-tól fentartott nyilvános, három évfolyamu POZSONYBAN. Érettségi vizsgálat. Állásközvetítés. Internátus. Ertesítőt kívánatra küld az igazgatóság.

Steckenpferd lilliomtejszappan. BERGMANN & CO. gyártmánya TETSCHEN a. E. elérhetetlen hatású szepők eltávolítására és néku-lózheteretlen szer arcz- és bőrápolásra, mint számtalan elismerőlevéllel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, dro-geriákban, illatszerek és fodrász üzletekben 80 fillért kapható. Szintugy pártalan hatású női kézápolásra a Bergmann «Mauera» lilliomkrémje, mely tubusukban 70 fillérért mindenütt kapható.

SALVATOR kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás. vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. — Természetes vasmentes savanyúvíz. Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

BÁLINT ANDOR egészségügyi berendezések vála-lalata, Budapest, IV. ker., Váci-utca 46. Telefon: József 13-80. Berendez: A kor minden követel-ményének megfelelő FÜRDŐ-SZOBÁKAT, angol kiozette-ket, stb. Torvez és készít: Viz- és lég-szeszvízvezeték, valamint csa-tornázási munkákat. Elvállal a szakmába vágó min-dennemű javításokat. Ajánlattétel díjtalan. Vidéki megbízások gyorsan és pontosan teljesítettek.



Női FELSŐ KERESKEDELMIS ISKOLA POZSONYBAN. Érettségi vizsgálat. Állásközvetítés. Internátus. Ertesítőt kívánatra küld az igazgatóság.

WIKTORIN VEZETÉK NÉLKÜLI LÁMPA. 100 gyertyafény erős, óránkénti világításra 3-5 fillérbe kerül, nines kanóca, bárhova vihető s semmi körülmények között fel nem robbanhat.

A leányok előszeretettel „Berson” sarkot viselnek czipőjükön! BERSON a legjobb márka valamennyi gummisarkok között Czipészétől határozottan az új BERSON-gummisarkot kérje arany-dobozban! Bersonművek, Budapest, VII.

Modern művészi lakberendezések. u. m. háló-, ebédlő-, uri szalon berendezések a leggyorsabb kivitelű a legfinomabbig Patyi Testvérek butoráruházában, Budapest, VIII. ker., Rákóczi-út 7. sz.

Ridikül finom bőráru. gyári PAPEK JÓZSEF os. és kir. udv. szállító bőráru-árban gyártónál, Bpest, Rákóczi-út 11.

Van-e homokja? ha igen, akkor keverje cemenittel és kő-szemes falteglákat, fedőeserapeket, úrtümböket, padló- és járdalapokat, csöveket, lépcsőfokokat, oszlopokat stb. belőle. — Szállítjuk az összes gépe-ket és formákat ezen javvelmes iparághoz. Dr. Gaspary & Co. gépyára Markranstädt, Leipzig mellett. Kérjük gyárunkat meglátogatni. 223. számú árjegyzék ingyen.

Uj, pompás gyógyépület. Rohitsch-Sauerbrunn. Stajer tartományi gyógyintézet. 600 szoba 2-3-4-5 szobás, világszép épület, 1000 méter magas. Magyarországi főraktár: Hoffmann József és társai, Budapest, V., Báthory-utca 8. szám. Nő- és fürdőkurák kiváló gyógyeredménnyel: gyomor-, bél- és májbajoknál, epekő-nél, cukros húgyárnál, köszvénynél.

Állandó kiállítás WIKTORIN ÉS TÁRSA Bpest, VIII., kerület, Baross-utca 1. szám. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Lohr Mária (Kronfuszt) Gyár és filial: VIII., Baross-u. 85. A főváros első és legrégibb csipkésítő, vegytisztító és kelme-festő gyári intézete. Telefon: József 2-37. Filioók: II., Pé-utca 27. IV., Belső-út 6. V., Keoskermé-tőzsa 14. V., Harmados-utca 4. VI., Teréz-körút 39. VI., Andrássy-út 16. VIII., József-körút 2.

A Magyar Királyi Államvasutak nyári menetrendje.

Table with columns: Délelőtt, Délután, A vonatok indulása Budapest keleti p.-u.-ról. Ervényes 1913 május hó 1-től. Includes train numbers, departure times, and destinations like Balatonfüred, Sopron, Arad, etc.

Table with columns: Délelőtt, Délután, A vonatok érkezése Budapest keleti p.-u.-ra. Ervényes 1913 május hó 1-től. Includes train numbers, arrival times, and origins like Berlin, Pozsony, Sopron, etc.

Table with columns: Délelőtt, Délután, A vonatok indulása Budapest nyugoti p.-u.-ról. Ervényes 1913 május hó 1-től. Includes train numbers, departure times, and destinations like Vác, Rákospalota, Esztergom, etc.

Table with columns: Délelőtt, Délután, A vonatok érkezése Budapest nyugoti p.-u.-ra. Ervényes 1913 május hó 1-től. Includes train numbers, arrival times, and origins like Rákospalota, Esztergom, Sopron, etc.

MARKT & Co. NEWYORK advertisement for Gem-biztonsági borotváló-készülék. Features an image of a safety razor and text describing its quality and safety.

Schöberl-ágy advertisement for a world-famous bed. Includes an image of the bed and text about its comfort and durability.

Kocsiárucsarnok advertisement for horse-drawn carriage repairs. Includes an image of a carriage and text about their services.

ELEK és TÁRSA r.t. advertisement for Madeira wine. Includes text about the wine's quality and contact information.

Rozsnyay Mátás chininczukorkája advertisement for a medicinal tonic. Includes an image of the product and text about its benefits.

Hutter és Schrantz r.-t. advertisement for a watch repair service. Includes an image of a watch and text about their expertise.

Valódi brünni szövetek advertisement for Siegel-Imhof Brunn fabric. Includes an image of a woman and text about the fabric's quality.

MARGIT-CRÉME advertisement for a skin cream. Includes an image of a woman and text about the cream's benefits.

ANYÁK! advertisement for a health product. Includes an image of a woman and text about the product's effectiveness.

Advertisement for a health product, possibly related to the ANYÁK! ad. Includes an image of a woman and text about its benefits.

Soványító



A nem graziosus és kényelmetlen kövér-ség, elhíjasodás elleni közdelemben, ha a csipő és hasát karcsúbbá tenni az idomok, (vonaik) szépségét megőrizni akarjuk, teljes bizalommal használhatjuk.

D' DESCHAMP JODHYRINE-ját.

Ez egyike azon ritka és meghízható soványító szerekeknek, mely az egész-ségre teljesen ártalmatlan; kór-házakban jó eredménnyel használják és számos orvos rendel, eladás a vegyelemzés alapján a világ majdnem minden országában engedélyezve van.

Használat egyszerű, mert semmiféle étrend megváltoztatást nem igényel.

Kapható a legközelebbi gyógyszerárban. Árátó - korona.

Grák: Paris, Laboratoire D'ESCHAMP, 7, Rue Jadin.

MAGYAROSZÁGI FŐKÉZELŐ: TÖRÖK JÓSEF gyógyszerár, Budapest, VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 26. sz.



Bittner's
Kiefernadel-Bad-Extract

Ez a kivonat, amely tökéletesen koncentrált oldata a fenyő aetherbalsamos-gyantás anyagainak, nagyon alkalmas langros, erősítő és fájdalomosító kádfürdőkhez és orvosok által gyermekek és felnőttek részére már több mint 20 év óta ajánlatik. Egy fürdőhöz 80 fill. 24 fürdő 15 korona.

Főraktár: **Julius Bittner** gyógyszerár, os. 6. kir. udv. szállító **Reichenau, N.-ost.**

Kérjen kifejezetten Bittner készítményét Reichenauból (N.-Ost.) mert sok utánzat van.

Kapható: **Török József** gyógyszerárban Budapest.

Kisérelje meg kérem!



Tételesen az egyik cipőjére

O'SULLIVAN GUMMISARKOT

és a másikra bármely más gyártmányut; ez minden kétséget kizáró módon meggyőzi önt arról, hogy az

O'SULLIVAN

HAT MÁS GUMMISARKOT KIBÍR

O'Sullivan's

Minden cipésznél kapható! * * * Főlerakat: ULLMANN EMIL-nél VI., Hajós-utca 36. sz.

Calderoni és Társa

Budapest Gizella-tér 1. (Haas-palota.)

Aneroíd légsúlymérők pontos szerkezettel. Önregisztráló légsúlymérők (barographok). Hygrometerek és psychrometerek. Lambrecht-féle időjárásjelző készülékek. Maximum-minimum hőmérők szoba-, ablak- és fűrdőhőmérők, gazdasági hőmérők. Szesz, bor, must, tej és cukormérők. Esőmérők, látcsövek és messzelátók. Szemüvegek és új rendszerű orrcsipek. Argyezék ingyen és bérmentve.



BADEN

WIEN MELETT.

PENSION MELANIE

1912-ben megnyitotta

Előkelő eszládi otthon, legszebb felv. a főhercegi villák közelében, előkelő konyha. — Kert. — Villamos, vasúti megállóhely. — Helyközi telefon 240. — Egész éven át nyitva. — Tulajdonos: **Milly Mayer von Maybach**. Prospektus küldi Blockner J. hirdetője, Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. sz.

IGLÓFÜRED

GYÓGYFÜRDŐ (Szepesmegye)

vasúti állomás; Igló. (Automobiljárt.) Gyönyörű fekvéssel, fenyvesekkel körülvéve, teljesen védett fekvésű hely. Elsőrendű vizgyógyintézet az összes fizikai gyógyítási eljárásokra. Inhalatórium, szénasavas fürdők, fekvőszarnok, hiszlókúra stb. Szórakozásokról gondoskodik.

Tájékoztató leírást (prospektus) kívánatra küldi Iglófürdő gondnokának.

MARGIT

gyógyforrás — (Bereg megye.)

a gyomor, belek, húgyhólyag s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is, ha vérsékes esete forog fenn.

Megrendelhető: **EDESKUTY L.-nál** Budapestben és a forrás közeliségénél Munkácsen.

BADEN

Wien mellett. Nagyfokú radioaktivitás. 1912-ben 31,567 fürdővendég. IV. kerület, Semmelweis-utca 4. szám.

Kiváló gyógyerejű kénforrások esz, kőszénv. ischias, izzadányok, benn-lás, neuralgia, görvélkör, bőrbajok, fém-mérgezés ellen. „Herzoghof” városi fürdőszállója. Elsőrangú ház. Inter-urban-telefon. Melegvíz, fűnyelő minden szobában. Továbbá elsőrangú szállók, penziók, vendéglők, éttermek. Fürdőidény egész éven át. Prospektus kívánatra ingyen küldetik. Felvilágosítás és prospektus **Blockner** J. hirdetőiroda úján is. Budapest, 1912-ben 31,567 fürdővendég. IV. kerület, Semmelweis-utca 4. szám.

SZOBRÁNCZ

GYÓGYFÜRDŐ Ungemegyében.

Glaubersós, hideg, kén-, sós viz. Gyomor- és májbetegség magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május 15-től június 1-ig. Utóidény: szeptember 1-től szeptember 15-ig. 30 % árengedménnyel a lakásoknál.

Ez a maga nemében páratlan gyógyviz, mint ivógyógyimód biztos segélyt nyújt gyomor- és belbajoknál s alhasi pangásoknál, makacs székrekedéseknél enyhén, oldólag hat, májbajoknál, epehomok és epe-kövekre oldólag hat. Véródlásoknál, szédülések, hidegek, gutaütési rohamoknál vértisztító, felszívólag hat, csúszos és lázszüves bántalmaknál e kör okozta eredési termékekre, elrakódásokra az izületekben, azok oldására és kiküszöbölésére hat. Kövérség, szívelhíjásodás ellen, ezkorbetegségekkel, vesebajoknál ugy a czukor-, mint a fehérvérkiválat gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fürdő különféle izzadányokat, daganatokat, izületi és csontbántalmakat, eszszüt kedvezően eszlatja. törvényköros daganatok, fekélyek ellen, méh és méh közötti izzadányok, hashártya izzadányok felszívódását elősegíti, a legkülönbözőbb makacs idült bőrbetegségek ellen bántalmos gyorsan hat.

Vasúti állomás: az Alföldről és Pest felől jövőknek Ungvár, a felvidék és illetve Kassa felől jövőknek Nagy-Mihály, honnan kényelmes bérkocsikon 1 és 1/2 óra alatt elérhető.

A víz otthon is sikerrel használható. Ár: egy nagy láda 40 füveg-gel 20 kor., kis láda 20 füveg-gel 11 kor. A víz a vasuton szállítási kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozások: „Szobráncz gyógyfürdő igazgatóságának Szobráncz gyógyfürdő” ezimendők. Posta-és távirat-állomás helyben. A fürdő igazgató-orsosa: **Dr. Kassay Gábor Lajos.** A fürdő igazgatóság.

TOBELBAD

GYÓGYFÜRDŐ-SZANATÓRIUM Graz mellett

Radlmos gyógyforrások, ivó- és fürdőkurák. — Diétás gyógykezelések, hisz- és soványító-kurák. — Nap- és légfürdők, „Lahman kurák” és az összes természetes gyógyimódot. — Gyomor- és bélbetegségek, rheumások, közvények, légszűrőeszközök, idegbetegségek óvászatos gyógyhelye. — Egyéni gyógykezelés dr. **KURT LINNERT** kiváló szakorvos vezetése mellett. — Mérés-képes árak, külön felszámítások nélkül. — Magyar orvos, magyar levezetés és prospektus. Sürgény- és levélizés: Tobelbad bel Graz. Megnyitott ápr. 15-én. Előidényben külön kedvezmény.

HIRSCH és FRANK

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasúttöde Részvénytársulat BUDAPEST, VI. KER., ARÉNA-UT 127. SZ.

Külön osztály

téglagyári gépek.

GYÁRT: falitűgla és oszlopasztókat, téglagyártó és agyagmegmunkáló gépeket legújabb és legjobban bevált szerkezetekben.

Elvállalja anyagvizsgálatok kivételét és teljes téglagyári telepek létesítését.

Tervek és költségvetések díjtalanul.

ELSŐRANGU REFERENCIÁK.




„Altwater” Gessler Budapest

A KRIEGNER-féle

„AKÁCIA-KRÉM

2-3 nap alatt minden arcot fehérré simává s üdöve varázsol. Kíváto it széplőt, magfoltot, miltosozot, pattanást, rancokat stb. Ár 2 kor.

A KRIEGNER-féle

„AKÁCIA-SZAPPAN

kellemes illatu, tartós és üdítő hatású. Ár 1 kor

A KRIEGNER-féle

„AKÁCIA-PUDER

megvéd a nap és szel befolyása ellen. Ár 1 kor. **KRIEGNER** Gyógyszerárban, Budapest Kálvin-tér.



27. SZ. 1913. (60. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. BUDAPEST, JULIUS 6.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11. Előfizetési feltételek: Egészévre — 20 korona. Félévre — 10 korona. Negyedévre — 5 korona. A „Világprónki”-val negyedévenként 1 koronával több. Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott vilájdíj is eszolandó.



A BERLINI MAGYAR ESKÜVŐ. GRÓF SZÖGYÉNY-MARICH LÁSZLÓ BERLINI OSZTRÁK-MAGYAR NAGYKÖVET LEÁNTAIVAL ÉS VEJEIVEL, LEÁNTA ESKÜVŐJEKOR. — Willinger félvétel.